

ARADI KÖZLÖNY

ELKERÜLHETETLEN a parlament feloszlatása

A király kijelentése a kormány lemondása után -- Iorga bukásának drámai előzményei -- Különböző kombinációk -- Nyilatkoznak a pártvezérek -- A helyzet kulcsa Titulescu kezében -- Iorga és Argetoianu találkozása félórával a bukás után

Péntekre, vagy szombatra várható a válság megoldása

Az ország fővárosa ma lázas tanácskozá-sok színhelye, a politika sokatemegetett boszorkányüstje javában forr és ebben a pillanatban még nem lehet tudni, mit hoznak az elkövetkező órák. Iorga Miklósnak távoznia kellett. Ezt tudta mindenki már hónapokkal ezelőtt, amikor mind világosabb lett, hogy Valeni de Munte tudása csak dilettánsa a gyakorlati politikának, akinek az ország égető problémáira csak frázisai vannak, megoldásai nincsenek. A „szakértők kormánya“ már régen bebizonyította tehetetlenségét, hozzá nem értését és az uralkodó, aki már hónapok hosszú sora óta nézi ezt a vergődést, végül egy érelyes gesztussal adta tudomására Iorga Miklósnak, hogy nem hajlandó tovább ígérekkel beé-rni, hanem tetteket vár. Iorga pedig megér-

tette a kemény királyi szöveget, belátta, hogy képtelen megfelelni az ország lakosságának sorsáért aggódo uralkodó várakozásának és le-vonta a helyzet konzekvenciáit.

A helyzet megoldása Titulescu kezében van. Románia londoni követe, aki már egyszer csalódottan fordított hátat az egyéni érdekek-től vezérelt belpolitikának, már utban van ha-zafelé, hogy még egyszer kezébe vegye az irá-nyítást és rendet igyekezzen teremteni abban a kaoszban, amelyet egy szakértelem nélküli szakértő kormány hagyott hátra. Még nem tudni, vállalja-e a rávárakozó nagy feladatot, azt sem tudni, hogy az egyes pártok nem gán-csolják-e el törekvéseiben, de egy bizonyos: az uralkodó és a külföldi bizalma feléje irányul.

A király beszéde vádbeszéd volt a kormány ellen

A boszorkányüst javában forr és egy or-szág sokmillió lakossága lesi aggódo az el-következő órák eseményeit. A kormányválság-ról, annak előzményeiről, részleteiről, valamint eseményeiről az Aradi Közlöny bucaresti-i tu-dósítója az alábbiakban számol be:

A Iorga-kormány nagyjelentőségű minisz-tertanácsáról, amely után a lemondás bekövet-kezett, most szivárognak ki az egyes részletek. A kormány tagjai komoran ülték körül az asz-talt, sejtették, mi következik. És a király meg-nyitó beszéde, amelyet már ismertett az 'Aradi Közlöny', egyben vádbeszéd is volt.

Hosszu pillanatokig tartó csend követte az uralkodó beszédét, majd Argetoianu kijelentet-te, hogy az ország csak a saját erejével segít-het a bajokon. Utána Iorga szólalt fel, aki több lehetőséget sorolt fel. A király minderre csak annyit mondott:

— A megoldás sürgős, halasztást nem tőr. Konkrét javaslatot kérek.

A minisztertanács ekkor megkezdte tár-gyalását és azt a határozatot hozta, hogy nyolc tagból álló miniszterközi bizottság ala-kul, amely egy héten belül konkrét javaslatot tesz a helyzet megoldására. A király tudomá-sul vette a határozatot és ezután kérte ma-gához külön Iorgát.

A terrortal összehozott parlamentet nyomban fel kell oszlatni

Az audiencia során az uralkodó újból biz-tositékot kért a miniszterelnöktől arra nézve, hogy a köztisztviselők fizetését kiegyenlíti. Iorga erre állítólag azt kérdezte Károly ki-rálytól:

— Mi célja van ezzel Felségednek?

A király nem válaszolt, mire Iorga megha-jolt s bejelentette a maga és kormánya lemon-dását. Az uralkodó tudomásul vette és az audiencia véget ért.

A kormány lemondásának híre percek alatt szertefutott a fővárosban és az egyes pártok megkezdtek lázas tanácskozásokat.

Nyomban a kormánybukás után Goga pártja tartott értekezletet, amelyen Goga Oktávián kijelentette, hogy legfőbb ideje volt, miszerint ez a tehetetlen kormány megbukjon. Hangoz-tatta az erős kéz szükségességét és ama remé-nyének adott kifejezést, hogy a válság megol-dásában pártjának megfelelő szerep jut. Az Averescu vezetése alatt álló néppárt klubjából telefonon közölték az Olaszországban tartóz-kodó marsallal a hírt. Az érdeklődés azonban a liberálisok és a nemzeti-parasztpárt felé irá-nyult. Duca kijelentette, hogy az egyedüli megoldás szerinte az alkotmányosság és a li-berális-párt uralomra jutása. A nemzeti-pa-

Lázás tanácskozások folynak a pártklubokban

Az egyes pártok lázasan tanácskoznak. A liberális-párt — mint a beavatottak mondják — Duca javaslatára már elhatározta, hogy nem vesz részt sem koncentrációs, sem nemzeti kormányban, hanem egyedül a maga szá-mára követeli a hatalmat. A nemzeti-parasztpárt szintén hajlandó egyedül átvenni a ko-mánysz felelősségét, de támogat bármilyen kormányt, amelyet Titulescu alakít, vagy amelyben Titulescu résztvesz. Legtöbb kilátása a választási kormánynak van, miután politikai körökben tisztában vannak azzal, hogy a vá-lasztások során győztesen kikerült pártko-mányban lenne legjobban bizalma a külföldnek.

A Lupta mai számában érdekes részlete-ket közöl a lemondást megelőző miniszterta-nácsról, valamint az azt követő eseményekről. A lap szerint a király beszédében arra hirta fel a kormányt, hogy tegyen konkrét javasla-tokat az egyes, égetően sürgős problémák azonnali megoldására. Az uralkodó neheztelve látta, hogy egyetlen konkrét javaslatot nem tudnak tenni, sőt a tisztviselők fizetésének öt-ven százalékos redukcója kérdésében sem tudnak határozottan dönteni. Iorga a minisz-tertanács alatt ideges és haragos volt. Az ő eszméje volt az ötven százalékos fizetési re-dukcó, azonban végül is végetért az ülés,

parasztpárt is erősen tanácskozik. A megbe-széléseken az a vélemény alakult ki, hogy helyre kell állítani az alkotmányosságot és ki kell írni az új választásokat. Varda Sán-dor nyilatkozatot adott, amelyben kijelentette, hogy olyan pártnak kell jönnie, amely bizto-sítja a tisztviselői járadóságokat. Stere a sza-bad választások szükségességét hangoztatja és közli, hogy a terrortal összehozott parlamen-tet nyomban fel kell oszlatni.

Politikai körökben nagy várakozással te-kintenek Titulescu hazaérkezése elé. A londoni követ már utban van Bucuresti felé, míg Mihalache és Madgearu ma este érkeztek meg a fővárosba. Itt találkoznak a nemzeti-parasztpárt erdélyi vezérei. Erősen kommentálják Iorga ama kijelentését, hogy a jövődo ko-márnynak erős párt kell, hogy háta mögött áll-jon. Ez ellentétben áll Iorga eddigi kijelentéseivel és valahogyan „mea culpa“-ként hangzik a pártok ellen tanúsított eddigi magatartásával szemben.

Diktaturáról szó sem lehet

Bizonyos, hogy a kormányválság kizáró-lag alkotmányos formában nyerhet megoldást, diktaturáról szó sem lehet. Az uralkodó teg-napi beszédében több ízben hangsúlyozta, hogy alkotmányos uralkodója az országnak. Károly király arra fogja kérni Titulescut, fogadja el a kormányalakításra vonatkozó megbízatást. Kér-dés azonban, hogy a londoni követ, akinek már szomorú tapasztalatai vannak a multból, elvál-lalja-e a kormányalakítást. A megoldásra vo-natkozólag beavatott politikai körökben a kö-vetkező feltevések keringenek:

Nemzeti kormány alakul az összes pártok bevonásával. Ez a megoldás erősen kétséges, mert ilyen kísérletek több ízben hiusultak meg a multban. Ha ez nem sikerül, akkor másik megoldás jön:

Ez pedig a választási kormány. Ez az át-meneti kabinet levezeti a választásokat és a parlament többségéből alakul meg az új és végleges kormány. Kérdéses, hogy Titulescu elfogadja-e a választási kormány megalakítá-sára vonatkozó felkérést, miután a különböző nemzetközi konferenciákon kell a közeljövö-ben résztvennie az ország képviselőitében. Le-hetséges tehát, hogy erre a feladatra maga he-lyett más ajánl.

anélkül, hogy valamilyen határozatot hoztak volna. Az uralkodó csak annyit mondott, hogy a jövő héten ismét minisztertanácsot tart. Az ülés befejezésével a király arra kérte Iorgát, maradjon vissza magánkihallgatásra. Az egyes miniszterek eltávoztak a palotából, Iorgát né-hány hive várta meg. Körülbelül félóra múlva jelent meg Iorga. A rávárakozó Pangal, sajtó-ügyi államtitkárnak csak ennyit mondott:

— A kormány lemondott. Legyes szives, hozassa el az autóból a botomat.

Pangal: Ne tréfáljon, miniszterelnök ur.

Iorga és a miniszterelnöki autó

Iorga: Nem szoktam tréfálni. Kérem ho-zassa el a botomat az autóból, mert gyalog megyek haza. Nem vagyok már miniszterelnök és nem illet meg a miniszterelnökségi autó.

Pangal végül is utasítást adott a sofför-nek, hozza el Iorga botját, majd gyalog indul-tak Iorga lakása felé. Az uton a volt minisz-terelnök referált a történetekről.

Argetoianu pénzügyminiszter csak félórá-val a lemondás megtörténte után értesült az eseményekről. Nyomban Iorga lakására sie-tett. A volt miniszterelnök nagyon hidegen fo-gadta volt pénzügyminiszterét.

— Kedvesem, megynk — mondotta neki. Majd így folytatta:

— *Öfelsége azonnali megoldást kívánt és én erre azt a megoldást találtam, hogy lemondottam. Mi ketten már igen óregek vagyunk ahhoz, hogy együtt dolgozzunk. Várjuk meg Titulescut, aki majd Bratianu Györggyel és Gogával oldja meg a problémákat.*

Iorga környezete azt állítja, hogy a volt miniszterelnök már több ízben lemondásra határozta el magát. Argetoianu azonban mindig idejében megtudta és volt annyi ideje, hogy lebeszélje. Most azonban nem volt ideje ehhez, mert nem gondolt arra, hogy a minisztertanács utáni audiencián Iorga lemond.

A déli órákban a nemzeti-parasztpárt Bucurestiben tartózkodó vezérével Mironescu lakásán tartottak beható tanácskozást. Iorga Miklós a várakozás ellenére Bucurestiben maradt és nem utazott Valeni de Mumteba. A délelőtti órákban Cuza György látogatását fogadta.

„A kormány nyolc napon belül amugy is lemondott volna”

A Viitorul egyébként a legnagyobb meglepődéssel vesz tudomást Iorga bukásáról. A lap kijelenti, hogy *méltatlannak találja a volt kormányt arra, hogy bírálatot mondjon tevékenységéről.* Mindenki meggyőződést szerzhetett arról, hogy a szakértők kormányával való kísérletezés milyen súlyos helyzetbe hozta az országot. A liberális-párt — mondja a lap — Duca bacăui beszéde alapján áll. Az egész két szóban fejezhető ki: *alkotmányosság és pártkormány.*

Grigore Filipescu lapja az Epoca kifejti, hogyha Titulescu nem vállalja a kormány megalakításának feladatát, úgy átmeneti kormány alakul. Ennek lesz feladata a konverzió likvidálása. Az új kormány június nyolcadikáig feltétlenül megalakul.

Iorga hívei egyébként azt állítják, hogy a volt miniszterelnök *nyolc napon belül amugy is lemondott volna*, ha nem is jön közbe a tegnapi minisztertanács. A Iorga-párt hívei Argetoianut okolják mindenért. Azt mondják, ő volt a pénzügyi diktátor és Iorganak nem volt beleszólása a pénzügyekbe. *A történetekért minden felelősség Argetoianut terheli.* A királyi kihallgatásnál Iorga állítólag azt mondta volna a királynak a lemondás bejelentése előtt:

— *Ismerem Felsőged intencióit és azokhoz tartom magam.*

A Iorgisták azt állítják, hogy a parlament októberig együttmarad, viszont a nemzeti-parasztpárt és a liberálisok a parlament *azonnali feloszlását, követelik.*

Iorga utolsó tervei

Averescu marsall előreláthatólag szombaton érkezik meg az országba. Lapja, az Indreptarea azt követeli, hogy elsősorban igyekezzenek nemzeti kormányt alakítani és ha ez nem sikerül, úgy sor kerüljön a pártkormányra. A konzervatív-párt a széleskörű koncentráció mellett foglal állást.

A lapjelentések szerint Iorga már pénteken jelentést terjesztett a király elé. Ebben kifejtette annak szükségességét, hogy a hadsereg sürgősen megkapja járandóságát. Kifejtette ama véleményét, hogy a köztisztviselők járandóságainak nemfizetése ideig-óráig elviselhető, de a hadsereg az ország óra és illetményeit ki kell fizetni. Egész sorozat javaslatot tesz ennek érdekében. Iorga elsősorban azt indítványozta, hogy az *ötezer lejen felüli fizetést élvező köztisztviselők fizetését ötven százalékkal csökkentsék.* Ezenkívül azoknak a köztisztviselőknek, akik máshonnan is kapnak fi-

zetést, egyelőre teljes egészében tartásuk viszsza javadalmazását. A családost tisztviselőket előnybe kell részesíteni a kifizetésekkel, azoknál a családoknál azonban, ahol többen keresnek, csak egy fizetést adjanak ki összesen. A vállalatok követeléseit adóba írják jóvá. Végül azt javasolta a volt miniszterelnök, vegyék revízió alá az összes nyugdíjakat. A jelentést a király elé terjesztette és ennek alapján hívta össze az uralkodó a tegnapi minisztertanácsot.

Az Adeverul szerint Iorga lemondása után azt a kérdést intézte Öfelségéhez, *mi lesz a parlamenttel? Az uralkodó a következő választ adta:*

— *Egyelőre még nem foglalkoztam ezzel a problémával. A parlament öszlg amugy is el van napolva, most tehát sürgősebb teendők vannak. A parlament feloszlátása viszont nem kerülhető el, mert a nemzeti-parasztpárt ezt követeli.*

Az uralkodó ezután ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy Titulescu kormányát a parlamenti többségnek, tehát a liberálisoknak, nemzeti-parasztpártnak és a Iorga-pártnak is támogatnia kell, hogy a legsürgősebb problémák kielégítő megoldást nyerhessenek. Ezután kerülhet csak sor a parlamentáris kormány megalakítására.

A Dimineata és az Adeverul kolozsvári szerkesztője kérdést intézett Vaida Sándorhoz, mikor utazik Bucurestibe?

— *Nem vagyok képviselő, nincs szabad-*

Szeptemberben választ Németország

Német lapvélemények az új kormányról — Hitlerék kívánságára feloszlátják a parlamentet

Brüningnek ajánlja fel az új kancellár a külügyminiszteri tárcát

Berlinből jelentik: Von Papen kormány megbízatásáról a német sajtó a legkülönbözőbb módon vélekedik. A Vossische Zeitung szerencsétlenül mondja ezt a megoldási lehetőséget, leszögezi, hogy helytelen az az álláspont, mintha csak a jobboldalt lehetne nemzethez tekinteni. A Germania azt írja, hogy a megoldás célja, hogy az új kormányt Hitlerék tolerálják s ezért később cserébe feloszlátják a birodalmi gyűlést, hogy az új választások tisztázzák a helyzetet. A Deutsche Allgemeine Zeitung szerint a jelenlegi kormány átmeneti jellegű. A Berliner Tageblatt azt írja, hogy azon az uton, amelyre Hindenburg az új kormányelnök megválasztásával lépett, aligha lehet huzamosabb ideig a német nép boldogulását keresni. Hindenburg súlyos felelősséget vállalt magára a most megkezdett kurzussal. A Vorwärts, a szocialisták lapja, megállapítja, hogy nem a nemzeti erők, hanem a konzervatív reakciós erők törték elő. Viszont a Völkischer Beobachter, Hitlerék lapja leszögezi, hogy magától értetődik, miszerint a Papen-kabinet átmeneti jellegű csupán s feladata az új választások levezetése. Reméli, hogy Hindenburg el van határozva arra, hogy együtt halad a nemzettel s Hitler szövetségét fogja keresni, amelyre a boldogulás zálogaként feltétlenül szükség van.

A birodalmi gyűlés feloszlátása befejezett ténynek számít. Az új választások képezik ellenszolgáltatásul a jobboldal toleráns politikájának, amelyet a kormánnyal szemben tanúsít majd. Az új választások szeptemberben lesznek.

Von Papen délelőtt megbeszéléseket foly-

ajegyem, tehát nem utazom. Legalább is addig, amíg nem tudom, miért utazom. Majd az események megmutatják, mi történjen.

Az újságíró ezután felhívta telefonon a Badacsonyban tartózkodó Marita Gyulát, a ki kérdésére a következő feleletet adta:

— *Itt vagyok Badacsonyban, gazdálkodom és nem politizálok. Hallom, hogy a kormány megbukott, azonban várom a további eseményeket, mint ahogyan azt minden más polgár teszi.*

Politikai körök véleménye szerint csak pénteken vagy szombaton várható valamilyen pozitívum, amely a kibontakozás útját mutatja meg.

Francia vélemény a kormánybukásról

Párisból jelentik: A félhivatalos Le Temps a román kormányválsággal kapcsolatban a következőket írja: A lemondott Iorga-kormányuk úgy kül- mint belpolitikájában ingadozó és bizonytalan volt. Különösen nagy nyugtalanságot keltettek a német-román kereskedelmi tárgyalások, pénzügyi intézkedései pedig egyenesen megátolták az ország gazdasági talpraállítását. Az ország helyzete olyan, hogy nemcsak a jövő kormánytól, de az egész nemzetől nagy erőfeszítéseket követel meg. Ha az ország komolyan hozzálát gazdasági és pénzügyi szanálásához, számíthat barátainak és szövetségeseinek támogatására.

tatott Brüninggel, akinek állítólag fel akarja kínálni kormánya külügyi tárcáját.

A szociáldemokrata párt ma értekezletet tartott, amelyen a legélesebb harcot határozta el a mindjobban előretörő reakció ellen. A párt élénken küzd minden alkotmány- és demokrácia elleni akció ellen, küzd a szociális rend elleni merényletek ellen s harcol a demokrácia és az alkotmány elleni akciókkal szemben. A kormány ellen az értekezlet a legélesebb bizalmatlanságot nyilváníttotta.

Szendrey Temesvárra megy játszani,

ha Janovics dr. nyáron Aradon marad — „Felkerestek az állásnélküli színészek...” — mondotta Szendrey

Aradváros vezetőségéhez, mint ismeretes, két színigazgatónak kérvénye futott be, Szendrey Mihályé és dr. Janovics Jenőé, akik bejelentették, hogy a nyári szezonban előadásokat akarnak tartani. Aradon. Először Szendrey Mihály színigazgató kérvénye érkezett a városhoz és kérvényében előadja, hogy Janovics dr. színigazgató arad-temesvári társulatát május elsején elbocsájtotta és az ilyenformán kenyér nélkül maradt színészeknek egzisztenciát akar teremteni. Janovics dr. pedig arra való hivatkozással kérte a várostól a nyári szezonban való játszási jogát, hogy a korábbi szerződés értelmében még hátralévő negyven előadását lejátszhassa. Aradváros vezetősége Szendrey kérelmét illetőleg úgy döntött, hogy megadja a játszási engedélyt, abban az esetben, ha bemutatja koncesszióját. Felkerestük Szendrey Mihály színigazgatót, aki a következőket mondotta munkatársunknak:

— *Akkor, amikor elhatároztam, hogy koncessziót szerzek az aradi színházban való játszásra, ezt csak azért tettem, mert erkölcsi kötelességemnek tartottam, azokon a színészekon segíteni, akik önhibájukon kívül állás nélkül vannak. A helyzet ugyanis az, hogy felkerestek azok a színészek, akik dr. Janovics arad-temesvári társulatában voltak és akiket Janovics május elsején elbocsájtott és arra kértek, hogy alakítsak velük társulatot, amellyel azután Aradon a nyári szezonban játszani fogunk.*

Felboncolták Ghica herceg holttestét

A rendőrség megállapította, honnan származik a heroin, amely a kiváló pilóta halálát okozta

Bucurestiből jelentik: A rendőrség nagy apparátussal folytatja a nyomozást Ghica Ionel herceg, a kiváló román repülő-titokzatos halála körülményeinek felderítésében. Most már megállapítást nyert, hogy a herceg nagymennyiségű heroint vett be és ez volt halálának közvetlen oka. A hatóságoknak sikerült már kideríteni, melyik gyógyszerár-

ban szerezte be Ghica Ionel herceg a halálos kábítószer. Kiderült az is, hogy a kiváló aviatikus utolsó éjszakáján egy Chitu nevű gyógyszerész társaságában volt. Ma átszállították a herceg holttestét a bonctani intézetbe, ahol Minovici tanár megejtette a boncolást. Eredményéről valószínűleg csak holnap tesz jelentést. A rendőrség ma lepecsételte a tragikus halált halt kiváló pilóta lakását.

Második Rédl-eset volt RUTTKAY koronaőr-százados tragédiája

Egy bécsi lap európai szenzációt keltő leleplezése --- A lap szerint Ruttkay egy idegen hatalom számára kémkedett --- Littkéné, mint a kémelhárító szervezet megbízottja --- Ruttkayt leleplezik --- Bosszu az árulásért --- Három revolverlövés --- Ruttkay halott

Az ügyészség szándékos emberöléssel vádolja Littkénéét, de nem kérte letartóztatását

Ruttkay György koronaőrszázados rejtélyes halálának ügyében — amely fölött a budapesti sajtó még mindig nem tért napirendre — most szenzációs fordulat következett be. A budapesti rendőrségen, a törvényszék folyosóján, kávéházakban és társaságokban az események torlódása ellenére is ez a téma: *miért kellett agyonlőnie magát Ruttkay koronaőrszázadosnak?* És suttogva, négy szemközi beszélgetések közben felmerült az a kérdés is: vajjon egyáltalán öngyilkosság áldozata lett-e Ruttkay?

Mint emlékezetes, Ruttkay holttestét Littke Kálmáné budai lakásán találták meg. A tragédia idején a lakásban csak Ruttkay és Littkéné volt. Az eddig elhangzott vallomások szerint Ruttkay bement a másik szobába, Littkéné szintén eltávozott és mire Ruttkayt keresni

Bűnügyi rejtély, amelyre Littkénéétől várnak megoldást

A rendőrség tehát egy bűnügyi rejtély előtt áll. Hogyan került a falba a két golyó? Vajjon Ruttkay százados öngyilkossága előtt, minden kézenfekvő ok nélkül először kétszer a falba lőtt? És ha igen, akkor miképpen lehetséges az, hogy revolveréből csak egy golyó hiányzik? Ki tehetette ezt meg Ruttkay revolverével? Mindezekről függetlenül azonban az *öngyilkosság ténye orvosilag megállapítást nyer.* Ennek ellenére azonban *Littkéné gyanu alá kerül.* Ismételten kihallgatják és napokat tölt a rendőrségen, Littkéné azonban első valószínűsége mellett marad:

— *Ruttkay századosot vértócsában fekve találtam... A falba turódott két golyóról semmit sem tudok...*

Littkéné revolvert vásárol

Házkutatást tartanak Littkéné lakásán. A rendőrség kinyomozza az asszony előéletét és rendkívül érdekes megállapításra jut: *egy nappal Ruttkay halála előtt Littkéné egy budapesti fegyverkereskedőnél revolvert vásárolt.* A revolvert meg is találják. Ez azonban nem katonai fegyver. A revolverből egy golyó sem hiányzik. Miért volt akkor szüksége Littkénének fegyverre? Az asszony minden felvilágosítást megtagad. Amikor tudtára adják, hogy revolverét megtalálták, elsápad, azonban egy szót sem szól. Már letartóztatásáról beszélnek. És ennek ellenére egy napon a *rendőrségről szabadon bocsájtják.* Csak egy szűkszavú kommiuniké jelenik meg. Littkéné szerepe tisztázódott... *tévedésről volt szó...* az ügy teljes tisztázást nyert... *Többet és bővebbet azonban nem lehet megtudni.* Littkéné tovább él budai lakásán teljes visszavonultságban. Legutóbb egy délutáni budapesti lapban nyilatkozik. Többek között ezeket mondja:

— Ruttkay tele volt adóssággal. Négyezeröttszáz pengőt kellett volna neki az előző napokban fizetni, talán *attól is félt, hogy feljelenítik.* Meg aztán közrejátszott sok egyéb is: érzelmi dolgok, nem tudott válni... *szóval minden, csak az nem, amit híresztelnek, hogy kémkedési ügy, hogy agyon kellett lőnie magát, hogy én nekem jutott volna valamilyen megbízatás...*

Beavatott körökben pedig éppen ezekkel a dolgokkal kapcsolatban nagyon sokat tudnak. Ruttkay százados egyike volt a vezérkar legtehetségesebb tisztjeinek és az előkelő családból származó, elegáns koronaőr-százados előtt nem mindennapi karrier állott. Annál na-

kezdte, az vértócsában, átlőtt halántékkal fektült az egyik szoba padlóján. Littkéné először egy orvos-ismerősét értesítette az esetről és csak később tett arról jelentést a rendőrségnek.

Ruttkay koronaőrszázados halálának hátteréről a bécsi „Die Stunde” című lap szenzációs cikket közöl, amelyet az alábbiakban ismertetiünk:

Az újabb jelentések szerint Ruttkay szolgálati revolverével lötte főbe magát — kezdte cikkét a bécsi lap. — A helyszíni vizsgálat alkalmával az egyik bűnügyi tisztviselőnek egy rendkívül érdekes körülmény ötlött a szemébe. A szoba tapétáján két helyen szakadás mutatkozik. Ezen a két helyen lefejtik a tapétát és a falban két golyót találnak. Ezek a golyók kétségbevonhatatlanul Ruttkay szolgálati revolveréből származnak. A revolverből azonban csak egy golyó hiányzik.

gyobb megdöbbenést és meglepetést keltett, a mikor a vezérkar annak a nyomára jött rá, hogy Ruttkay százados egy idegen hatalom szolgálatában áll és hogy a hadsereg és a ve-

ABBAZIA	HOTEL QUISISANA	HOTEL EDEN
Füüdőszobák májustól októberig Márciustól májusig. Teljes penzió 35 lírától fefelé.	1931-ben teljesen renoválva. — Tökéletes konyha és kiszolgálás. — Saját parkban, teljesen a centrumban.	Modern ház. — Közvetlen a tengerrel.
Kérjen díjtalan prospektust.		

zérkar összes titkait egy idegen hatalomnak eladja. A vezérkar természetesen mindenekelőtt a legalaposabban kívánt meggyőződni a Ruttkay százados ellen felmerült gyanu való voltáról. És Ruttkayról rövidesen megdöbbenő dolgok derültek ki. A vezérkarnak tudomására jutott, hogy *Ruttkay a legfontosabb hadseregbeli és vezérkari dokumentumokat magához veszi, lefényképezi, majd egy unokaöccsének adja át. A fiatal fiú rendszeresen utazott külföldre és ez a még szinte gyermek fiatalember vitte magával a határon túlra a legfontosabb hadseregbeli iratok és tervek másolatait.*

Ruttkay utolsó tragikus végű találkozása az asszonnyal

Ruttkay azonban még mindig nem tudja, hogy ki árulta el. Az asszony ekkor már sejtí, hogy Ruttkay utolsó huszonnégy óráját arra fogja felhasználni, hogy árulóját felkutassa. *És ekkor veszi meg az asszony a revolvert.* A koronaőrszázados fanatikus szenvedéllyel és gyűlölettel keresi árulóját. Ezredesének egy könnyen odavetett megjegyzéséből tudja meg, hogy *csak egyetlen ember árulhatta el.* Ruttkay ekkor *elhatározza, hogy végez az asszonnyal* és ezzel a szándékkal lépi át a végzetes délutánon a budai lakás küszöbét. Közte és Littkéné között drámai jelenet veszi kezdetét. Ruttkay, amikor a szobába lép, az asszonnyal találja magát szemben. Anélkül, hogy egy szót is szólna, hátrafordul és *bezárja a lakás ajtaját és a szoba közepe felé indul.* Az asszony, aki Ruttkay vészjósló tekintetéből kiolvassa, hogy a koronaőrszázados mindent tud, *az ajtóhoz ugrik.* Ebben a pillanathban azonban *Ruttkay már előrántja revolverét.*

Rövid ideges szóváltás. Ruttkay céloz és lö. Az asszonnyal még van annyi lélekjelenléte, hogy előkapja ruhájából azt a lakáskulcsot, amelyet elővigyázatosságból nemrégiben készíttetett. *Megfordítja a kulcsot a zárban, felszakítja az ajtót, kirohban.* Egy újabb dörrenés, a koronaőrszázados megegyezően utána

A vezérkarban ekkor tanácskozni kezdtek azokról a lehetőségekről, amelyekkel Ruttkay századosot lehetetlenné tehetnék. Letartóztatása akkor még korai és elhibázott lépés lett volna. Sokkal kézenfekvőbb volt azonban Ruttkayval elhitetni, hogy működéséről semmit sem tudnak és így *titokban állandó felügyelet alatt tartani.* Ekkor jutott szerephez Littkéné. *Nyolc éve, amióta férjétől elvált, a kémelhárító szervezet szolgálatában állott ez a csodálatosan szép asszony.* Senki sem ismeri közelebbről, azonban a beavatottak tudják, hogy *Littkéné egyik legmegbízhatóbb ügynöke a kémelhárító szervezetnek.*

Néhány nappal azután, hogy a vezérkarnak Ruttkay működése tudomására jutott, a koronaőrszázados „véletlenül” megismerkedett Littkénével, egy székesfehérvári takarékpénztár igazgatójának elvált feleségével. Egy hónappal később Littkéné már Budára költözik és a Szent János-terem veszi ki lakást, amelynek fenntartásához nem kis mértékben járult hozzá Ruttkay is. A földszintes lakás előszobájából az udvaron keresztül éppen a koronaőrség barna téglás épületére lát át az ember, oda, ahol Ruttkay élt, dolgozott és ahonnan átjárt a meleg, elegáns asszony-lakásba, ahol három héttel ezelőtt eldőrdült a halálos lövés.

Jelentés a kémelhárító osztálynak

Ismeretségük napjától kezdve, két éven át, *Ruttkay koronaőrszázados nem tehetett egy lépést sem anélkül, hogy arról Littkéné feljebbvalójának, a kémelhárító osztály főnökének jelentést ne tett volna.* Az asszony észrevétlenül és csodálatos ügyességgel kicseréli az iratokat és *hamis papirokat csempésztet a határon át.* Ruttkay működésére teljes fény derül és a vezérkar megismeri egy idegen hatalom teljes kém-apparátusát. Ez 1930. májusától 1932. májusáig tart. És ez év májusában Littkéné jelenti a kémelhárító osztálynak, hogy *Ruttkaynak nincs már olyan titka, melyről a kém-*

elhárító osztály ne tudna. Ruttkaynak ekkor értésére adják, hogy működését a vezérkar teljes egészében ismeri.

Amikor Ruttkay György koronaőrszázados ezen a délutánon a vezérkar épületének lépcsőin lefelé lépked, már tudja, hogy *őrái meg vannak számolva. Huszonnégy órát kapott.* Huszonnégy órán belül letartóztatnák, ha... Ennyi idő alatt kell határoznia. Abban az esetben pedig, *ha elhatározásra jutott, akkor a kémelhárító osztály főnökének címére, a Hungária-szállodába egy üres levélborítékot kell küldenie.* Többet nem mondtak.

Ma délelőtt detektív vezette a vizsgálóbíróhoz Litke Kálmánét

A tragédia okait természetesen a legnagyobb titokban tartják. Ugyanugy, mint annak idején hosszú ideig Redl ezredes halálának tulajdonképpen indító oka is ismeretlen volt a monarchia közvéleménye előtt. Ruttkay koronaőrszázados regénybeillő halálának hátterét a külföldi lapok világítják meg először és a leleplező cikkek tartalma épp oly döbbenetes erővel hat, mint annakidején Redl ezredes tragédiájáról szóló, világszerte szenzációt keltett tudósítások.

Ma délelőtt detektív vezette a vizsgálóbíróhoz Litke Kálmánét

Budapesti tudósítónk egyébként ma a következőket jelenti a tragédia fejleményeiről: Ma délelőtt detektív kísérte a vizsgálóbíró elé Litke Kálmánét, akit most már,

mint gyanúsítottat hallgatnak ki Rutkay koronaőr százados rejtélyes halála ügyében bevezetett vizsgálat során. Littkéné kihallgatása után egyedül távozott a vizsgálóbírótól. Az ügyészség ugyanis a nyomozás eddigi adatai alapján szándékos emberölés címén tett vádindítványt az uriaszony ellen, de érdekes módon, a letartóztatást nem kérte az ügyész. Az ügyészség igen sok terhelő momentumot gyűjtött össze, így megtudták, hogy az uriaszony a tragédia előtt fegyvert kért kölcsön, hogy a halálos lövéseken kívül a szobában más lövések is eldőrdültek, hogy az uriaszony hívott ugyan orvost a sebesült századoshoz, de azt nem engedte, hogy az orvos mentőket hívjon s kérte, hogy ne adjon injekciót a sebesültnek, ezekkel a momentumokkal szemben azonban az uriaszony ma, a vizsgálóbíró előtt is ártatlanságát hangoztatta.

Újabb helyszíni vizsgálat

A vizsgálóbíróhoz áttett iratok szerint, a százados és az uriaszony között, közvetlenül a lövések eldőrdülte előtt, heves vita, viharos jelenet zajlott le. A délután folyamán újabb helyszíni vizsgálat volt Littkéné lakásán s ezúttal, mialatt az ügyész, a vizsgálóbíró s a detektívek a lakás távoli helyiségeiben helyezkedtek el, abban a szobában, ahol a tragikus esemény lejátszódott, egy revolvert háromszor elsütöttek. A távoli lakrészben tartózkodó hivatali személyek azonban nem voltak képesek meghallani a lövéseket. Így arra következtetnek, hogy annak idején a lövéseket a lakás távoli részében tartózkodó házvezetőnő sem hallhatta. A vizsgálóbíró holnap dönt az ügyészség vádindítványáról s egyúttal Littkéné szabadságának kérdése felett is.

Tizen lettek öngyilkosok

és többeket öltek meg egy év alatt az elátkozott „Halálház”-ban

Vársóból jelentik: Véres családi tragédia zajlott le Vársó egyik külvárosában, Solecen, egy nagy bérházban. Drongowska szállító felesége több revolverlövéssel megölte lakásukon alvó férjét és a gyilkosság után önként jelentkezett a rendőrségen.

A házat, amelyben a véres dráma lejátszódott, egész Vársóban „Halálház”-nak nevezik. Ez az elnevezést onnan kapta, hogy egy év alatt e bérházban 10 öngyilkosság és több gyilkosság történt. A mai gyilkosságot megelőzően, néhány héttel ezelőtt, az elátkozott háznál 5 tagú családját irtotta ki egy családapa, mert teljesen tönkrement és mikor agyonlőte mindenkit, saját koponyájába is golyót röpített.

A „Halálház”-ban több lakás üresen áll, amelyekbe a legkevesebb bérösszeg mellett sem akad lakó. Mintha tényleg átok ülne a ház felett, ezekben a lakásokban még egyetlen lakó sem halt meg természetes halállal, hanem vagy öngyilkos lett, vagy megölték. A tulajdonos minden pénzért hajlandó eladni a házat, mert nem mer lakni benne. Dacára annak, hogy nagy bérháza van, bérelt lakásban lakik családjával a belvárosban. Az okos ár mellet akadnak ugyan reflektánsok a házra, de amikor a vételt perfektálni kellett, valamennyien visszaléptek. Senki sem akar a „Halálház” gazdája lenni.

Szombaton megalakul a Herriot-kormány

Ülést tartott a francia parlament --- Herriot tárgyalásai a baloldali pártokkal

Párisból jelentik: A francia választások megejtése óta a képviselők háza ma tartotta első ülését Grouse korelnök vezetése alatt. A Kamara alakuló ülése a szokásos formák között folyt le. A miniszteri padok üresek voltak, Tardieu és minisztertársai pártjuk padsoraiban foglaltak helyet. A mai ülésen a Kamara tisztikarát választották meg, pénteken pedig megejtik az elnökválasztást. A képviselők háza elnöke minden valószínűség szerint továbbra is

Bouisse marad. Lebrun köztársasági elnök szombaton kihallgatáson fogadja Herriot-t, a kit nyomban meg is biz a kormányalakítással, úgy hogy az új francia kabinet még szombaton, legkésőbb vasárnap megalakul és az eskü letétele után minden valószínűség szerint kedden bemutatkozik a parlamentben. Herriot közeli megbízására való tekintettel pártja felhatalmazta, hogy a kormányalakítás kérdésében a baloldali pártokkal tárgyalásokat folytasson és megegyezést hozzon létre.

Nyomtalanul eltűnt Greta Garbo

Szombat óta senki sem tud a világhírű filmsztárról

Hollywoodból jelentik: Greta Garbo szombat óta nyomtalanul eltűnt. Fantasztikus találgatások folynak az eltűnéssel kapcsolatban. Vannak, akik azt hiszik, hogy fantasztikus váltásdíj reményében gangsterek rabolták el a világ-

hírű mozcisillagot, mások szerint viszont Greta Garbo egyszerűen megunta a filmezést s valóra váltva régen hangoztatott tervét, visszautazott a Skandináv félszigetre.

Megoldódott Kitchener lord rejtélyes tragédiája

Egyéni bosszúnak esett áldozatul Kitchener lord és csatahajója — Egy

volt bur kapitány irányította fényjelekkel a német buvárnaszádokat

Newyorkból jelentik: A newyorki lapok szenzációsan hangzó leleplezéseket közölnek Kitchener lord haláláról, amelynek rejtélye már több mint tizenöt éve foglalkoztatja a közvéleményt. Az amerikai rendőrség letartóztatott egy gyanús férfit, aki azt állítja, hogy angol állampolgár és Trafford-Grawen-nek hívják. A rendőrség azonban azt gyanítja, hogy valójában azonos Frederic Joubert-Duquesne transvaali születésű volt bur kapitánnyal. Joubert annakidején véres bosszút esküdött Anglia ellen, mert az angol katonák a bur háború alatt állítólag merényletet követtek el anyja és huga ellen. Bosszúja tárgyának Kitchener lordot szemelte ki, a bur háborúban küzdő angol haderő főparancsnokát. A világháborúban Joubert kapitány elérkezettnek látta az időt, hogy végrehajtsa bosszúját. Európába jött s a német hadügyminisztérium szolgálatába lépett. A kémosztályhoz osztották be és amikor 1916 elején a kapitány elfogott egy orosz tisztet, akit titkos megbízatással Kitchener lordhoz küldtek, magához vette az orosz kém iratait és ő ment el helyette Londonba. Kitchener lord akkoriban a Hampshire cirkáló fedélzetén tartózkodott és itt fogadta Joubert kapitányt is, akit orosz futárnak vélt.

Joubert kapitány fényjelekkel értesítette a közelben tartózkodó német tengeralattjárókat, hogy Kitchener lord a Hampshire fedélzetén tartózkodik s a kapitány titkos jelentései alapján 1916. június 5-én megindult a torpedótámadás a Hampshire ellen. A vezérhajót több telitalálat érte s a hajó minden utasával együtt elsüllyedt.

Kitchener lord is a tengerbe veszett. Jou-

bert kapitány félórával a torpedózás megkezdése előtt a Hampshire fedélzetéről a tengerbe ugrott, egy órai uszással elérte az egyik német tengeralattjárót, amely fedélzetére vette.

A new-yorki lapok, melyek szenzációs színezésben hozzák ezeket a részleteket, azt írták, hogy adataikat Joubert kapitány titkos naplójából merítették. Amikor a kapitányt letartóztatták, megtalálták nála naplóját, amelynek a következő címe van:

A férfi, aki megölte Kitchener-t.

A naplóban állítólag térképvázlatot is találtak az Orkney-szigetek tervrajzával. A térképen keresztel van megjelölve az a hely, ahol a Hampshire cirkáló elsüllyedt. A kereszt mellett a következő megjegyzés áll: „Itt álltam bosszút Kitchener lordon”.

Joubert letartóztatása az angol kormány kérésére történt. Az angol hatóságok eredetileg egészen más ügyből kifolyólag adták ki ellene a körözlevelet. 1916 februárjában Joubert kapitány valamilyen uton-módon a Tennyson angol gőzös fedélzetére került és felrobbantotta a hajó kazánját, Joubert kapitányt 1919-ben egyszer már letartóztatta az amerikai katonai rendőrség, akkor azonban sikerült megszöknie a rabkórházból.

A csendőrök és a szeszifőző parasztok véres harca.

A titkos szeszifőzésen ért parasztok meg akarták lincselni a csendőröket, akik lelőtek egy embert

Nagyváradról jelentik: Ma reggel véres eseményekről érkezett jelentés a nagyváradi ügyészségre. A Szudrics melletti Baleni községben két csendőr, őrzés közben titkos szeszifőzésen ért egy Tascá Petru nevű parasztot. Tascá öttagú családja becsalta az egyik csendőrt a lakásba, ahol mindnyájan rátámadtak és megakarták ölni. A kivételmaradt csendőrt pedig körülvette egy falusi csoport és fenyegetőleg közeledtek hozzá.

— Mit akartok tük a szegény szeszifőzőtől?! — kiáltással a két csendőr meglinceselésére készült a felizgatott hangulatu tömeg.

A csendőrök fegyverüket használták. Tascá Péter halva maradt a helyszínen, feleségét szintén golyó találta, egy Sandru Alex nevű paraszt szintén súlyosan megsebesült.

A csendőrök ezután több embert letartóztattak

Halló! Muszáj nevetni!

16 képből álló énekes-táncos revüt játszó a

Terézköruti Szinpad

kiváló tagjai.

Boross Géza, Rajna Alice, Gárdonyi Lajos, Lengyel Gizi, Herceg Jenő, Szász Ilu, Berky Jóska, Fenyő Árpád utolérhetetlenek szerepeikben.

Siessen jegyet váltani.

A legdrágább hely 80 lej.

A simándi gyilkosság perének tanuja adatokkal dönti meg Endresz György, a Justice for Hungary hős pilótája ellen hangoztatott rosszindulatu vádakat

Ki volt Endrész József, akinek parancsára megöltek két lelkészt?
— Endresz György a balkáni fronton pilóta volt — Endrész József
Aradon szolgáló 33-as tisz

Tul vagyunk az első órák felháborodásán, nem akarunk polemizálni egy elvitázhatatlan tény körül, csak a pontos adatok sorozatával óhajtjuk tisztázni azt a tévedést, amely egy hősi halott emlékének meggyalázására készített egy kolozsvári lapot. Annál is inkább fontos ez, mert a kolozsvári lap tudósítását átvették egyes bucaresti-i lapok is, amelyek nagy betűkkel hozták a „szenzációt”: Endresz György, a Justice for Hungary lezuhant hőse, akit az egész kulturvilág részvéte közepette helyeztek örök nyugalomra, gyilkos volt, aki a forradalom idején, 1919-ben az aradmegyei Simánd községben megölt két görög keleti lelkészt. Egy másik erdélyi román lap azt írta többek között, hogy Leucutia és Popescu lelkészek ártatlanul kiömlött vére bosszúért kiáltott az ég felé... és a nemezis be is következett. Igazságtalan gyűlölet fütötte ezeket a sorokat, gyűlölet, amely egy ártatlan hősi halott sirja felé sugárzott és megdöbentett mindenkit, aki elolvasta azokat. Nemzetiségi különbség nélkül. Mert ha igaz is lett volna a vád, akkor lehetett és kellett volna megírni, amikor Endresz György még élt és még védekezhetett.

A simándi kettős gyilkosság bünperének egyik tanujával beszélgetek. Megkérem, eleve nitse fel emlékeztében a régmúlt és régen elfelejtett eseményeket, szükség van most a visszaemlékezésre, mert meg kell védeni, tisztára kell mosni egy hősi halott emlékét. Az élők kötelessége ez.

— A simándi gyilkosság ügyét teljesen tisztázni annakidején nem sikerült — mondja — azonban a tanuvallomásból megállapítást nyert, hogy a felbujtó, az értelmi szerző Endrész József volt főhadnagy, a simándi regálébérlő fia volt. Az Endrész- és Leucutia-családok évek hosszú során át állottak ellenséges viszonyban és az ellenségeskedés végül is a sajnálatos, megrendítő gyilkosságban robbant ki. Endrész a 33-as gyalogezredben szolgált főhadnagyi rangban. Századparancsnok volt és századában egyetlen aradi szakasz kivételével, simándi katonák voltak. A bizalmas szerepét egy hatalmas természetű, erőszakos, vad altiszt: Baranyi őrmester játszotta. Ez az őrmester vakon engedelmességet Endrésznek.

— A forradalom kitörésekor a főhadnagy egy patrult indított utnak Simánd felé. Előzőleg négyszemközt adott ki parancsokat Bara-

nyi őrmesternek, aki szintén simándi volt és az őrmester parancsára hajították végre a rettenetes gyilkosságot. Értelmi szerző kétségtelenül Endrész volt. Ugy a főhadnagy, mint az őrmester ezután Budapestre menekült, ahol Kun Béla hadseregébe álltak be. Az őrmesterről azóta se hallottunk. Endrészről azonban megállapítást nyert, hogy a felsőmagyarországi harcok idején a Kassa mellett fekvő Abos községnél elesett a csehek elleni ütközetben. Holttestét Kassára szállították és ott temették el. Endrész József ma is a kassai temetőben fekszik.

Hivatalosan csak ma délután bukott meg Aradon a Iorga-kormány...

Délután érkezett meg az aradmegyei prefekturára a belügyminiszterium hivatalos értesítése a kormány lemondásáról — Serbanu dr. megyei prefektus megkapta az utasítást a megye ügyeinek további vezetésére
Egyelőre marad minden a régiben az aradi hatóságok vezetésében

Az aradmegyei prefekturán a kormány bukását követő napon az adminisztráció élete éppúgy folyt tovább, mint akkor, amidőn Iorga professzor még a kormányhatalom gyepelőit tartotta kezeli között. A délelőtti folyamán számos látogatója volt Serbanu György dr. megyei prefektusnak, akik a helyzetről és a legfrissebb bucaresti-i hírekről érdeklődtek. A válasz, amelyet kaptak, részint meglepő, részben semmitmondó volt:

— Mindaddig még nem kaptunk semmiféle hivatalos értesítést...

Mászóval: a Iorga-kabinet már nem tartotta fontosnak azt sem, hogy a lemondásáról az általa kiépített közigazgatási rendszer órák alatt értesüljön. Déli két órakor Serbanu György dr. megyei prefektust ha valaki megkérdezte volna rideg és hivatalos alapon, hogy mi újság a kormánykörökben a megyei adminisztráció első vezetője — hivatalos alapon — nem válaszolhatott volna egyebet, mint:

— Kérem, semmi újság, minden megye a maga útján előre...

De nem volt senki, aki kételkedett volna

Az úgy egykori tanuja elmondja még, hogy Endrész magas, szőke, jó megjelenésű fiatalember volt, akinek személyleírása azonban semmiképpen nem illik rá a megvádolt Endresz Györgyre. Az aradi törvényszék 1920-ban tárgyalta le a simándi gyilkosság ügyét és ekkor derültek ki a részletek. A következő évben, 1921-ben a temesvári tábla, 1922-ben pedig a bucaresti-i legfelsőbb semmitörvényszék hozta meg végső döntését, amelyben elítélte a többi vádlottat.

Eddig a nyilatkozat. Hozzá kell még tenni, hogy a Justice for Hungary lezuhant hőse sohasem szolgált az aradi 33-as gyalogezredben, hanem a balkáni fronton teljesített pilóta-szolgálatot. A háboru befejezése pedig az olasz fronton taláta. Ennyi adat talán elég lesz a vádaskodóknak, akik megdöbbenés nélkül rosszakaratu gyanúsításokkal igyekeztek beszennyezni egy halott emlékét. Ha további adatokat akarnak, az aradi törvényszék irattárában megtalálhatják az ügy aktáit. Mi nem polemizálunk, a magunk részéről befejeztük ezt a kérdést. Az újságíró kötelessége volt tisztázni a súlyos vádat és adatokkal bizonyítani, hogy az, akit az egész világ ünnepezt, aki számtalan esetben tette kockára életét, közönséges gyilkos nem lehetett...

Marosi Rudolf.

Szabadlábra helyezték HIRSCHFELD MÓR aradi nagykereskedőt A temesvári Tábla döntése — Negyvenezer lej kaució ellenében történt a szabadlábra helyezés

Részletesen beszámolt az Aradi Közlöny arról a feljelentésről, amelyet az aradi törvényszék csődbírósága adott be az aradi ügyészséghez Hirschfeld Mór nagykereskedő ellen, akit azzal vádoltak meg, hogy a csődeljárás előtt bizonyos üzleti könyveket nem bocsátott a csődbíróság rendelkezésére és azoknak teljesen nyomuk veszett. A feljelentés alapján Ludosan Miklós vizsgálóbíró hallgatta ki a nagykereskedőt, akit letartóztatásba helyezték. A nagykereskedő letartóztatással élt a letartóztatási végzés ellen és kérelmében arra hivatkozott, hogy a milánói törvényszék már jogerősen elítélte, büntetését kitöltötte és így ebben az ügyben a romániai hatóságok részéről büntető eljárás nem indítható.

A temesvári Tábla oly értelemben döntött, hogy a feliolymódással érdemileg csak abban az esetben foglalkozhat, ha Hirschfeld Mór bemutatja a milánói törvényszék jogerős ítéleteinek másolatait. A kért másolatok elküldésével kapcsolatban azonban a nagykereskedő védői kérelmet terjesztettek be az aradi ügyészséghez, amelyben Hirschfeld Mór szabadlábra helyezését kérték kaució ellenében. A kérelemre vonatkozólag ma hozott határozatot Ludosan vizsgálóbíró, aki hozzájárult ahhoz, hogy 40 ezer lej kaució ellenében Hirschfeld Mór az ügyészség szabadlábra helyezze. A kaucióra vonatkozó letétjegyet a védők becsatolták a kérelemhez, amelyet Gitta Agoston főügyész ma délelőtt aláírta és így módon Hirschfeld Mór már el is hagyta az aradi ügyészség fogházát.

a kormánybukás híreiben. A délelőtti folyamán Radu Corneli dr. városi interimár-bizottsági elnök, Moga Romulus dr. rendőrkezes, Iovanescu őrnagy, Balceanu kapitány, Grama és Serbanescu képviselők tettek látogatást a megyei prefekturán, megbeszélni a hirtelen keletkezett helyzetet. És mielőtt a prefektusi kabinetben a jövő napok politikai konstellációit próbálták körvonalozni a prefektus látogatói a szomszéd szobában a megyei főszolgabírák kapták meg a megbukott kormány utolsó instrukcióit a forszírozottabb adóbehajtásokra vonatkozólag.

A délutáni órákban aztán végre befutott a belügyminiszterium körrendelete a megyei prefekturára. Munteanu Ramnic belügyi államtitkár hivatalosan közölte Serbanu György dr. megyei prefektussal, hogy a Iorga-kabinet benyújtotta lemondását, amelyet az uralkodó el is fogadott, egyben pedig megbízta az ügyek ideiglenes továbbvezetésével mindaddig, míg az új kormány meg nem alakul. A belügyminiszterium utasította tehát Arad megye prefektusát, hogy maradjon helyén és vezesse tovább, mint a kormány megyei képviselője az ügyeket. Ugyanezt a diszpozíciót kapta a városvezető interimár-bizottság is.

A hivatalos rendelkezések értelmében tehát egyelőre változatlanul folyik tovább az élet a vármegyében és a városban. Bizonyossá vehető, hogy a kormányválság még nem érkezik el e héten a végéhez és így könnyen lehetséges, hogy hetek múlva lesz változás.

Az aradvárosi mozgószínházak műsora

CENTRAL MOZGÓ: EMBERT ÖLTEM!... Hadilövegek, árvák, fiukat sirató szülők könnyeztek a tegnapi premieren. Minden nüanszában megrendítő ez a világbékét propagáló háborús film, melynél szebbet, meghatóbbat még sohasem produkált a mozilpar. NANCY CAROLL, LIONEL BARRYMORE és PHILIP HOLMES a főszerepekben. Kezdet: 5, negyed 8 és 10 órakor.

SELECT MOZGÓ: ÖFELSÉGE SZTÁJKOL. Gyermeknek öröm, felnőtteknek végtelenül kedves szórakozás ez a vigléték, melyben a csodagyermek pragmatikus sorsa körül perog a cselekmény. MITZI GREEN és JACKIE SEARL. Kezdet: 5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

HIREK

Ujságíró-jubileum

Az erdélyi és bánági népkisebbségi ujságíró-szervezet bensőséges ünnepségre készül. Szász Endre, a neves kolozsvári publicista és lapszerkesztő ebben az évben érkezett el ujságírói, közéleti működésének negyedszázados, 25 éves évfordulójához. Szász Endre nevéhez számos kitűnő, a közérdekért önzetlenül harcoló napilap működése fűződik és a magyar nyelvterületek ujságíró-gárdájának számos kitűnősége az ő keze alatt tanulta meg az ujságírás nehéz mesterségét és nagy hivatását megfelelő módon betölteni.

Az Erdélyi és Bánági Népkisebbségi Ujságírószervezet kolozsvári központjának elnöksége Szász Endre jubileumának alkalmából elhatározta, hogy ezt a negyedszázados évfordulót valóban az erdélyi és bánági kisebbségi ujságírás ünnepévé avatja. Értesítéseink szerint Erdély magyarságának politikai, művészeti, kulturális és társadalmi vezetőköréi fogtak össze abban a szándékban, hogy az erdélyi ujságírás mindig szerény, kötelességtudó, lelkiismeretes és ragyogó tehetségű munkáját, Szász Endrét anyagi ajándékban is részeltesse, az elismerés szavain kívül. Ezt az erdélyi nemzeti ajándékot önkéntes hozzájárulások formájában kívánja összegyűjteni az Erdélyi és Bánági Kisebbségi Ujságírószervezet mindazoktól, akik Szász Endre személyében a hivatását fenntartás nélkül teljesítő, önzetlen és áldozatkész erdélyi kisebbségi ujságírásnak adják meg elismerésük és hálájuk konkrét kifejezését. Mindazokat az önkéntes felajánlásokat, amelyeket olvasóink Szász Endre jubileumának ajándékaul színiadják, juttassák el akár az Aradi Közlöny kiadó-hivatalába, ahol elismervény ellenében vesszük át, akár az Ujságírószervezet elnökségének kolozsvári címére (Kolozsvár, „Ellenzék” szerkesztősége, Str. Universitatii No. 8.)

— **IDŐPROGNÓZIS.** A hőmérséklet lassú emelkedése várható, helyenként zivatarokkal.

— **Dr. Monay Ferenc kinevezés előtt.** Budapestről jelentik: Katholikus körökben sokat beszélnek arról, hogy Szmrecsányi Lajos érsek mellé rövidesen koadjutort neveznek ki. A magyar kormány jelöltjei dr. Glattfelder Gyula püspök, Lindenberger János debreceni plébános, vagy Baranyai Jusztin egyetemi tanár, viszont római körök a szociálkatolicizmus harcos tagjai közül akarnak valakit kiküldeni. A legnagyobb esélye dr. Monay Ferenc volt aradi Minorita-rendfőnöknek, pápai magyar gyóntatónak van és valószínű, hogy ő kerül koadjutorként a nagybeteg magyar érsek mellé.

— **Aradmegye vezetősége az Interimár-bizottság legutóbbi ülésén több segély- és szubvenciókérelem felett döntött.** A Hadiárvékat Gyámoltó Egyesület aradi tagozata számára 10.000 lej rendkívüli hitelt szavaztak meg, míg Indričan János újkudvari illetőségű egyetemi hallgató részére tanulmányai folytatására ugyanilyen uton 4000 lejt utaltak ki. Budai János, a megyei statisztikai hivatal főnöke 6000 lej szubvenciót és költségeinek megtérítését kérte, abból az alkalomból, hogy az egészségügyi minisztérium egy demográfiai kurzust nyitott május hó elején a statisztikai tisztviselők továbbképzése érdekében. A megyei interimár-bizottság a kért szubvenciót ugyancsak megszavazta, egyben 1000 lejt utalt ki a bucsuresti-l Cartea Romaneasca részére azért az albumért, a melyet Aradmegye vezetősége a király számára készített az aradi árvízjárvásról. Az album fényképeit Nagy Géza aradi fényképész szállította 1584 lejért, amely összeget számára is megszavazták. Ugyancsak szubvenció iránti kérelmet terjesztett be a megyéhez a román repülés propaganda-szervezetének aradi csoportja is, egy felállítandó pilóta-iskola számára. Ezt a kérelmet azonban a megye vezetősége a megfelelő alapok hiányában nem teljesíthette.

— **Matuska nem tartja szenzációsnak ügyét.** Bécsből jelentik: Matuska a börtönben fantasztikus tervekkel foglalkozik. Gazdasági újításokról elmélkedik s az ujságok értesülése szerint kijelentette, hogy úgy véli nem lesz szenzációs, mert az ő Ausztriában elkövetett bűne korántsem olyan nagy, mint egy most tárgyalásra kerülő s az osztrák közvéleményt éppen élénken foglalkoztató gyilkossági ügy komplexuma.

LEGGUJABB

Az új német kormány névsorát előterjesztette Papen kancellár

Berlinből jelentik: A késő éjszakai órákban érkezett jelentések szerint Hindenburg birodalmi elnök Papen dezinált kancellárt, kancellárrá nevezte ki. Az új kancellár az egyes tárcák betöltésére vonatkozólag a következő előterjesztést tette:

Hadügy: Schleicher tábornok. Gazdaságügy: Von Braun. Belügy: Von Geil. Vasutügy: Dr. Warnbold. Postaügy: Ems Von Rubenach. Kancellári államtitkár: Plancke.

Az új minisztereket csütörtökre várják Berlinbe. Politikai körökben biztosra veszik,

hogy a fennmaradt tárcákat a következőképpen osztják fel: Munkaügy: Girdeler. Igazságügy: Görtner. Külügy: Von Neurath. Egyelőre csak a pénzügyminiszter személye bizonytalan.

Nagy érdeklődéssel tekintenek a centripárt tanácskozásai elé. Mind élesebb hangulat lesz urra a kormány ellen és elsőnek a bajor néppárt foglalt hivatalosan is állást Papen ellen. Arra számítanak politikai körökben, hogy ha a centripárt nehézségeket csinál a birodalmi gyűlésen az új kormánynak, úgy már a jövő héten sor kerül a parlament feloszlatására.

— **Az angol külügyminiszter a dunai konföderációról.** Londomból jelentik: Az angol alsóház mai ülésén P. H. Hannan képviselő, az angol birodalmi gyárilap elnöke, a dunakonföderáció ügyében kérdés intézte a külügyminiszterhez. Sir John Simon külügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a négy nagyhatalom között egyelőre még folynak a tárgyalások, úgy, hogy azoknak befejezése előtt ebben a kérdésben nem nyilatkozhat. Különben is a dunai kisállamok nem tettek még hivatalos nyilatkozatot, amíg tehát ez nem történik meg, addig a dunakonföderáció nyílt kérdés marad.

— **Meghalt Kriszta András volt megyei huszár.** Az aradi korzó egyik ismert és nevezetes alakja volt Kriszta András volt vármegyei huszár, aki régi uniformisában, csákovában járkált a korzón és szorgalmasan üdvözölte ismerőseit, akik kisebb pénzadománnyal igyekeztek enyhíteni nyomorán. A 72 éves öregember több, mint harminc éven át állott a különböző aradi főispánok szolgálatában, majd az ujaradi sörgyár portása lett. Amikor a sörgyár leállt, Kriszta állás nélkül maradt. Az öregember tegnap rosszul lett s éta, közben, a mentők Ujaradra szállították, ahol ma reggel meghalt.

— **Csökkentik az Egyesült-Államok költségvetését.** Washingtonból jelentik: A szenátus az adójavaslatokat — kivéve a forgalmi adóról szóló javaslatot — megszavazta. Ez a tény 1121 millió új adómegterhelést jelent a lakosságra. A költségvetést ezzel szemben 400 millióval csökkentik és további 200 milliót csökkentést vettek tervbe.

Az aradi támadás tettese idegbajos

Ellopott ezerötszáz lejt és azért akarta megverni a károsultat.

Mai lapunkban megemlékeztünk arról, hogy az aradi rendőrségre előállították Crist Henric simonyifalvai származású fiatalembert, aki albérleti szobát bérelt Huri Ferencné 78 éves asszony Vágóhid-uca 2. szám alatti lakásában és aki 1500 lejt lopott el Huriétől, majd pedig az idős asszonyt ültetelni kezdte. Özvegy Huri Ferencné beszállították a kórházba, Crist Henricet pedig őrizetbe vette a rendőrség és ügyében Iancu Traian, a bünygyi osztály vezetője indította meg a vizsgálatot.

Mint a vizsgálat folyamán megállapítást nyert, Crist Henric jó családból származik, régebben tünt el hazulról és szülei már hosszabb idő óta keressik. Crist Henric az orvosi vizsgálat megállapítása szerint valóban idegban szenved. Megállapították a vizsgálat során azt is, hogy Crist Henric Huriét nem akarta megfojtani és nem gyilkossági szándékból támadt az idős asszonyra. Cristnek az volt a célja, hogy özvegy Huriét útések által elkábítva, lehetővé tegye a maga számára a menekülést, annál is inkább, mert Hurié azzal fenyegette meg, hogy az 1500 lejt eltulajdonításáért feljelentést tesz ellene a rendőrségen. Crist Henricet egyelőre őrizetben tartják.

Doumer elnök merénylőjének különös élete

A carne gyémántja — Orvos lesz az egzaltált ember — Rasputin jelmezében

Prágából jelentik: A prágai lapok riporterei rengeteg érdekes részletet kutattak fel Doumer elnök gyilkosának, Gorgulovnak eddigi élete, különösen Csehszlovákiában töltött éveire vonatkozólag. Ezekből az adatokból egyre világosabban alakul ki a vakmerő terrorista igazi képe: egy tönkrement idegzetű, a világháború borzalmaitól egzaltálttá, majd mániakussá vált ember portréja.

Különösen érdekes a Poledni List beszámolója. Ennek a lapnak a riportere Prerauba utazott és ott beszélt Stepka asszonnyal, Gorgulov volt feleségével. Az asszony igen érdekes dolgokat mondott el az ujságíróknak volt férjéről. Elmondotta, hogy Gorgulov a világháborúban súlyos fejlődést kapott s azóta mindig igen ideges és ingerlékeny volt. Egyébként is sokat szenvedett. Amikor 1921-ben kimenekült Szovjetországból, Lengyelországon át gyalog jött Csehszlovákiába. Itt megtelepedett s az ivásra adta magát. Ekkor már idegbaja erősen elhatalmasodott rajta. 1924-ben Dalava címmel és Bred álneven könyvet adott ki, majd egy évvel később saját élettörténetét írta meg, ezt azonban már saját nevével jelentette meg.

Ebben az időben állítólag valami gyémántért kapott pénzből élt. A gyémántról Gorgulov azt mondogatta, hogy közvetlenül a cárától kapta ajándékba. A prágai cseh egyetemen orvostudományt tanult ezidőben. 1925-ben avatták doktornak. Ezután áttette székhelyét az Olmütz közelében lévő Gödingbe, ahol megkezdte orvosi gyakorlatát. Ekkor már teljesen züllt életet élt s számos alkalommal okozott veselkedésével közfelháborodást.

A kommunista Rude Pravo című lap is érdekes adatokat közöl. A lap szerint Gorgulov, hosszú ideig rendes tagja volt a cseh szociáldemokrata pártnak. Gödingben számos feljelentést adtak be ellene és azzal vádolták, hogy nőket csal fel a rendelőjébe, akiket narkotizál, majd merényletet követ el ellenük. Feleségével igen rosszul bánt, gyakran megverte, sőt egyszer rá is lött.

Sorozatos botrányai miatt távoznia kellett Gödingből. Prerauba költözött, mire felesége elvált tőle. Prerauban igen nagy lábon élt, rejtélyes forrásból szerzett állandóan nagyobb összegeket. Egy ízben Rasputin maszkjában jelent meg egy bálon és oly garázda módon viselkedett, hogy egyszerűen kidobták. A hatóságokkal is gyakran gyűlt meg a baja, főleg a tömegével végrehajtott titkos műtétek miatt. Végül is 1930. áprilisában megölték neki, hogy továbbra is orvosi praktiszt folytasson Csehszlovákiában. Erre aztán Párisba költözött.

Rendelje meg a 70 lejes Aradi Közlönyt

Buknak az aradmegyei interimár-bizottságok is

Dr. Serbanu prefektus több Interimár-bizottságot feloszlattott.

Aradmegye vezetősége a legutóbbi interimár-bizottsági ülésen újra több aradmegyei község vezetését osztotta fel. Így dr. Serbanu György megyei prefektus elrendelte Sinteá-Mica, Buteni és Temeseni községek vezetéségeinek feloszlátását és új községi vezetőségek hivatali beiktatását.

Sinte-Mica község tanács feloszlattatására a szentannai főbírói hivatal jelentése szolgáltatott okot, aki rossz közigazgatást állapított meg a község tanács részéről. A megye vezetősége — miután elrendelte a község tanács feloszlattatását — az új interimár-bizottság elnökévé Lopas Iliet, tagjaivá Varga Vasile és Demian Todor helybéli gazdákat nevezte ki.

A butyini község tanács feloszlattatására a sebési főszolgabíró hivatalos jelentése szolgáltatott okot, amely jelentette, hogy a butyini községi bíró 8000 lejes kárt okozott a butyini iparskolai igazgatónak, akinek jogtalanul visszatarotta a fizetését. Ezenfelül a község költségvetésébe nem vettek fel semmiféle összeget a község éjjeli őrszolgálatának ellátására. A község közel félmillió lej hátralékban van a községi taksákkal, amelynek beszédését elmulasztotta szorgalmazni. Ezeknek a motívumoknak alapján rendelték el a község tanács feloszlátását, új interimár-bizottságot nevezve ki helyére, amelynek elnöke dr. Horga Sándor, tagjai Ciura Constantin és Burza Todor. Aradmegye vezetősége reméli, hogy az új községi vezetőségnek arra is lesz gondja, hogy az ott folyó kommunista agitációt elfojtja.

A temeseni új interimár-bizottság tagjai a következők: Elnök Han Ananie, tagok Blaj István és Bascanau Gligor.

A kormány utolsó intézkedései az aradi megyeházán. Jelentőségében nagyfontosságú értekezlet zajlott le ma délelőtt a megyei prefekturán. Lázár Ágoston dr. megyei közigazgatási igazgató kormányrendeletre közös megbeszélésre hívta össze Aradmegye főbíráit, hogy a közben megbukott kormány intencióinak megfelelőleg fel szólítsa őket arra, hogy ezután az adóbehajtás menetére is felügyeleti tevékenységet gyakoroljanak és a lehetőséghez képest hassanak oda, hogy az adófizetések tempója eredményesebbé váljék. Az aradmegyei főszolgabírák értekezletén Serbanu György dr. megyei prefektus elnökölt. Az értekezleten Lázár dr. ismertette a főbírák előtt a megbukott kormány intencióit. Eszerint újabb diszpozíciókat adott egyes általános jelentőségű közigazgatási ügyekre vonatkozólag, majd felhívta a főszolgabírákat, hogy hatáskörükhöz hassanak oda, hogy az állam adóvédelmét az eddiginél fokozottabb mértékben jussanak el az államkasszába. Végül a konverziós törvény rendelkezéseinek gyakorlati alkalmazására adott megfelelő utasításokat és felvilágosításokat a főszolgabírák számára.

A Banca Nationala aradi fiókjához érkezett rendelet értelmében, június elsejétől kezdve, mindazok, akik külföldre utaznak és valutákat, vagy devizákat igényelnek, az utlevélén kívül vasuti jegyüket is kötelesek felmutatni.

Házkutatás a rómikóvok után. Az aradi monopolfőnökség, mint az Aradi Közlöny jelentette, néhány nappal ezelőtt egy drogériában házkutatást tartott rómikóvok után. Ezzel kapcsolatban a szóbanforgó drogéria tulajdonosa annak közlésére kért fel bennünket, hogy a házkutatást nem a drogériában, hanem egyik alkalmazottjának lakásán tartotta Genescu monopolfőnök, ahol csupán egy játszma követ kobozott el. A drogéria alkalmazottja nem foglalkozott rómi előállításával és így az ehhez szükséges alkatrészek sem voltak lakásán találhatóak.

Belejezödtek a májusi ájtatosságok. Tegnap, május 31-én ünnepélyesen véget értek a májusi ájtatosságok. Az utolsó ájtatosságot dr. Lakatos Ottó plébános tartotta napi segédlettel. A nagy énekkart Mütter Müller József karmester vezetésével előadta Cristiur: Pangeril-ját, majd Saar: Ave Mária-ját Várfalvy Elza énekelte. A mai naptól kezdve egész hónapra keresztül Jézus szive-Itániákat tartanak, a májusi ájtatosságokhoz hasonló ünnepélyességgel.

Új kormány Jugoszláviában. Bécsből jelentik: A Reichspost értesülése szerint a belgrádi „Vreme“ tegnapi „Jugoszlávia ébredj!“ című vezércikke újabb rendszerváltozás beharangozása. Új miniszterelnökként Kostic József tábornokot emlegetik.

Megszűnt az erdélyi katolikus státus autonómia. Rómából jelentik: Dr. Pop Valér igazságügyminisztert a pápa kedden magánkihallgatáson fogadta. A miniszter a lapok tudósítói előtt tárgyalásainak eredményéről nyilatkozva, kijelentette, hogy a Vatikánnal a meg egyezés megtörtént. Eszerint az erdélyi katolikus státus autonómia megszűnik, a státus vagyonát a mindenkori erdélyi püspök kezeli, a bucaresti-i katolikus érsek ellenőrzése mellett. Az érseket a Vatikán nevezi ki, a román kormány hozzájárulásával.

Ujabb moratóriumot kapott a Kreuger-tröszt. Stockholmból jelentik: A rendkívüli koronatanács elhatározta, hogy a svéd gyufatrösztnek ez év augusztusáig moratóriumot ad. Addig is a trösztöt háromtagú direktórium vezeti.

Mindenki figyelmébe!

Magyar oktatok román nyelvre való hiteles fordítását, kérvényes, beadványos és nyomtatványok román szövegzésére és fordításra felkészítést vállalja

Mitra I. Sándor,
törvényszábi hites román-nyelvi magyar-román fordító és tolmács ARAD, Bulevardul Regelo Ferdina d No 5. (Az udvarban jobbra).

Revízió alá veszik az aradmegyei baptista imaházak feliratait. Az utóbbi időben számos jelentés érkezett Aradmegye vezetőségéhez a községek előjáróságaitól, amelyek arról adtak hírt, hogy a megye számos helységében a baptista imaházakra olyan feliratok kerülnek, amelyek hivatalosan el nem fogadhatók. A megyei prefektus — tekintettel az illető községek vezetőségének reklamációira — körendeletben hívta fel Aradmegye valamennyi községi vezetőségét, valamint a csendőrpárancsnokságokat arra, hogy a baptista imaházak feliratait ellenőrizzék és abban az esetben, ha ez a felirat nem a „Asociatiunea Religioasa Baptista“ szavakat foglalja magában, harminc napon belül felcseréltessenek.

Erős, vörbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József“ keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendes bélműködést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a Ferenc József viz szív- és idegbajosoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint közhvényben és csuszban szenvedőknek is nagyon jót tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Hatalmas jégverés pusztított Lippán. Beszámolt az Aradi Közlöny azokról a nagy zivatarokról, amelyek újabbán ugyszólván naponta elvonulnak a város felett és rengeteg kárt okoznak. Legutóbb tegnap délelben kerekedett nyugati irányból hatalmas fergeteg, amely egy álló óra hosszat mogyorónál jóval nagyobb szemű jéggel verte a vidéket. A szőlőhegyet szerencsére csak igen keskeny csíkja érte a fergetegnek; ott azonban teljesen elcsépelte a tőkéket. Leginkább szenvedtek a jégveréstől a város keleti részén fekvő szántóföldek, amelyeket a fergeteg elvonulása után sokáig bokáig érő jégréteg borított. Miután Lippán a jégkár elleni biztosítás nem igen van bevezetve, a fergeteg okozta jelentékeny kár biztosítás útján nem térül meg.

Még szigorubb adóbehajtást

Értekezlet a pénzügyigazgatóságon

A pénzügyminisztérium illetékes ügyosztálya, mint az Aradi Közlöny jelentette, néhány nappal ezelőtt szigorú rendeletet küldött az aradi pénzügyigazgatósághoz, amely az adók behajtására vonatkozott. A rendelet szerint az egyes adóhivatalok nem léptek fel kellő szigorral az adóbehajtásokkal kapcsolatban és ennek tulajdonítható az, hogy vannak egyes percepciók, ahol az ezévi adóknak összesen csak 3-4 százaléka folyt be. Különben az adóbehajtások szigorítására vonatkozólag értekezlet volt az elmúlt hét péntekén a pénzügyminisztériumban, amelyen az aradi pénzügyigazgatóság részéről Taranu Victor pénzügyi főfelügyelő vett részt és ezen az értekezleten, amelyen még Argetoianu pénzügyminiszter elnökölt, elhatározták, hogy június hó végéig a félévi adóösszegeknek legalább 30 százalékban be kell folyni az egyes adóhivatalok pénztáraiba.

Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő, aki a tegnapi nap folyamán érkezett haza Aradra, ma délelőtt értekezletre hívta össze a kerülethez tartozó inspektorokat, valamint adóhivatali főnököket, akiket a megfelelő utasításokkal látta el arra vonatkozólag, hogy június hó folyamán a legszigorubb végrehajtásokkal kell az állam jövedelmét biztosítani és az adókat az egész megyében olyan százalékarányban behajtani, mint ahogyan azt a pénzügyminiszter előírta.

Az új aradi német-sváb egyházközség engedélyt kéri a megyétől, hogy június hó 12-én Új-aradon az egyházközség megtarthassa tisztújító közgyűlést. Serbanu György dr. prefektus az engedélyt a mai napon az egyházközség vezetősége számára megadta.

Felmentettek egy gyilkos rendőrőrmestert. Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék ma felmentette Szász Ferenc rendőrőrmestert, aki március 28-án, dulakodás közben agyonlőtte Halász Lajos kertész, aki erőszakoskodott a rendőrőrmester feleségével. A bíróság indokolásában kimondta, hogy a vádlott jogos önvédelmében elvesztette öntudatát és így követte el a gyilkosságot.

Hűtlen háztartási alkalmazott, Plesz Gyula aradi kereskedő ma feljelentést tett Kovács Lajosné ellen, aki nála mint háztartási alkalmazott működött. A feljelentés szerint Kovács Lajosné Plesz Gyula volt Kőlcsey-uccai lakásáról több ezer lej értékű ruhaneműt lopott el. A hűtlen alkalmazottat a rendőrség őrizetbe vette.

A Gutenberg-Dalkör vezetősége értesíti működő tagjait, hogy ma csütörtökön este fél 9 órakor a Gutenberg Otthonban dalórárt tart. A vezetőség annylval is inkább kéri a tagok pontos megjelenését, mivel ezt a közeljövőben rendezendő nagy hangverseny sikere megkívánja.

Dr. Lakatos szanatóriuma. Baden bei Wien, a tavaszi idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt árakon ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknél. Az összes gyógytényező, — külön szivosztály dr. Singer Richard egyetemi m. tanár vezetésével, — elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

Corso-Mozgó mai műsora:

KÖZKIVÁNTATRA 1 NAPPAL PROLONGÁLVA!
PAT ÉS PATACHON MINT FUTBALLJÓK. MA BUCSUZNAK.

JÖN: LEÁNYKERESKEDŐK! (A fehér áru).
Csak felnőtteknek.

MA d. u. 3 órakor: UTOLSÓ CÁROK. Orosz társaság film MACISTÉ-vel. — JEGY LEI 8.

SPORT KÖZLÖNY

Szombaton veszi kezdetét az idei szezon első tenniszversenye

A verseny győztesei a Kerületi Bajnok címét nyerik — A versenyt a Hellas pályáin bonyolítják le

Arad tennispályáin változatlan szorgalommal hódolnak a fehér sportnak és a versenyzők nagy igyekezettel készülnek a versenyekre. A tennisz-szezon első versenye most, ennek a hétnek szombatján veszi kezdetét és állandó idő esetén 8-án, szerdán ér véget. A verseny nagy tétért megy, ugyanis a győztesek a Kerületi bajnok címét fogják nyerni és ennek a büszke címnek elnyerése bizonyos ambicionálni fogja a versenyzőinket, így nemcsak, hogy nagy számban vesznek majd fel a küzdelmet, hanem bizonyos szép és élvezetes küzdelmeknek lehetünk majd szemtanúi. A versenyt szombaton reggel kezdik a Hellas új, vörösalakos pályáin. Az összes szokásos számok szerepelnek a proпозиción, így az első- és másodosztályú, valamint az ifjúsági versenyzők részére a kö-

vetkező számokat rendezik: férfi és női egyes, férfi és női páros és vegyespáros. A versenyt az FSRT szabályai szerint, 1932-es Dünlop labdákkal bonyolítják le. A versenyen minden olyan játékos részt vehet, aki valamely affilált klubnak tagja. A nevezéseket Dabici Joachim címére (Strada Seminarului 9.) kell elküldeni, de csak azon nevezéseket veszik figyelembe, amelyek legkésőbb péntek déli 1 óráig beérkeztek. Az idegen, más városbeli játékosok legkésőbbben 5-én kötelesek a pályán megjelenni. A verseny egyes meccseit Dabic Joachim, Táncos Armand, Schwartz Dezső, Maior Petre Giurgiu, Popescu Vintila, Halmagian Liviu és Feszler Ferenc vezetik le, ugyancsak a nevezettek kezébe van letéve a rendezés is és így bizonyos, hogy a verseny minden zavartól mentesen lesz lebonyolítva.

A Soimi vezet a II. osztályban

A II. osztályu bajnokságban vasárnap több értékes forduló bonyolítottak le, amelyekről a keddi lapszámunkban be is számoltunk. Összeállítottuk a bajnoki táblázatot, amely a vasárnapi mérkőzések és a Soimi a Hakoah elleni óvása miatt a disztrikt által elvett két pontja figyelembevételével és a RAC, valamint a Vointa törlesztésének figyelembevételével így fest:

1. Soimi	15	8	5	2	33:16	21
2. Banatul	12	9	2	1	44:15	20
3. Hakoah	13	8	3	2	35:13	19
4. Egyetértés	14	4	6	4	36:34	14
5. AVMSE	14	5	4	5	19:23	14
6. Vulturul	14	4	5	5	18:29	13
7. Juventus	13	4	4	5	22:18	12
8. Titanus	12	3	1	8	16:25	7
9. Victoria	15	—	2	13	9:59	2

O Megóvja az Olimpia az Unirea ellen elvesztett mérkőzést. Az Olimpia nem nyugszik bele az Unirea elleni meglepetésszerű vereségébe és a mérkőzést Vulpe bíró miatt megóvja. Ugyanis az Olimpia szerint Vulpe, mint érdekel fél — Gloria tag — vezette a mérkőzést és ez ellenkezik a vonatkozó szabályokkal.

O A bucaresti-i Braescu nyerte Romána párbajtőrbajnokságát. A vasárnap Bucurestiben megtartott epébajnokságot 15 résztvevő előtt Braescu (Cerc: Militar) nyerte meg.

O Urajátszák a Tricolor—Venus-mérkőzést, mert a Venus óvott és szerinük Xifandó bíró szabálytalansul hosszabbította meg a mérkőzést, de ettől eltekintve, a pálya méretei sem felelnek meg a követelményeknek. A mérkőzést vasárnap Bucurestiben újrajátszák.

O Uj 220 yardos síkfutó világrekord. Csikágóból jelentik, hogy Ralph Metcalfe néger egyetemi hallgató a 220 yardos síkfutás világrekordját 20.4 mp.-re javította. A régi rekordot az amerikai Locke tartotta 20.6 mp.-cel.

O Nem sikerült Nurmi világrekordkísérlete. Aoban Nurmi 7 angol mérföldön akart világrekordkísérletet tenni, de a hideg időjárás miatt elállt szándékától és csak 10.000 métert futott. Nurmi ideje 30 perc 40.9 mp. volt. A második, Virtanen ideje egyenesen szenzációs, 30 perc 41.5 mp.

O Auer kombinációban. Máriássy Lajos dr. szövetségi kapitány Auert vette kombinációba a svájciak ellen kiálló magyar válogatott csapatban, ezért a vasárnap játszó Auert megfigyeli.

O Berlin legyőzte Prága válogatott futballcsapatát, annak ellenére, hogy a csehek szünetig 2:0-ra vezettek. A végeredmény 5:3 volt a berliniek javára.

O Bindeát leszerződött a Ripensia. A kolozsvári Romania kiváló szélsőjátékosát, az előjelekből ítélve, a Ripensia le fogja szerződteni.

O Tennisz hírek! Kehrling Béla, a híres magyar tenniszező, a párisi versenyen fölényesen, 6:1, 9:7, 6:3 arányban bánt el a francia Merlennel. — Julius hónapban Váradon akarják megrendezni Románia és Magyarország közötti első hölgyversenyt, amelyen 8-8 játékos venne részt. — Palmieri az olasz Davis Cup játékos ellen óvást adott be Japán, miután ellene profi-gyánu merült fel. Az óváshoz Anglia is csatlakozását jelentette be.

O Az Admira Ausztria valószínű bajnoka. A vasárnapi felhőszakadás miatt, kedden, hétköznap, 22 ezer főnyi közönség előtt játszották le a bajnoki mérkőzéseket, amelyeknek során az Admira és a Vienna közötti összecsapás 4:4 arányban döntetlenül végződött, a Hakoah pedig 3:1-re győzte le a WAC-ot, így valószínű az Admira bajnoksága.

O Tenkei S. C.—Zerind Egyetértés 2:0 (2:0) Zerind kezd. szép akciót vezet, de erősen tartalékoló csatársora csak 15 percig tud ura lenni a mezőnynek, azután visszaesik és a tenkeiek kitűnő centere Kádár (NAC) és Renich megszerzik a győztes gólokat. A második félidőben nyomasztó zerindi fölény alakul ki, de a tehetetlen és peches csatársora a legszebb gólhelyzeteket elhanyagolja, a mégis kapura menő labdákat pedig a nagyszerű Kovács tenkei kapus teszi ártalmatlanná. A zerindiekből Szedő, Sás, Tudoca és Gottlieb váltak ki értékes játékokkal. A közönség Elek Kemény Zoltán (Gyula) bíró pártatlanságáért és pontosságáért megéljenzte.

Nagy az érdeklődés a Terézköruti Szinpad aradi vendégjátékai iránt

Ma kezdte meg a Terézköruti Szinpad elővételi pénztára a jegyek árusítását a téli színházban és már az első napon meg lehet állapítani, hogy egészen különleges az az érdeklődés, ami a budapesti kiváló kabaréegyüttes aradi vendégjátékai iránt megnyilvánul. Ez természetesen is látszik, hiszen mindenki tudja, hogy milyen értéket jelent a szórakoztatásban ez a nagyszerű, félmjelzett együttes. A budapesti színháztársaságban, ha van egy színház, amely nyugodtan kiállja az idők viharát, egészen bizonyos, hogy az a Terézköruti Szinpad, ami nem is csoda, elvégre ennek az intim színháznak darabjai, színészei a közönség részére azt nyújtják, amit mindnyájan áhitozunk: han gultatba ringatást, nevettetést, amihez a Terézköruti Szinpad művészei oly kitűnően értenek. Ez az ensemblé teljes egészében keresi fel szombaton Aradot, de még vasárnap is a nyári szinkör vendége lesz, sőt ezen a napon délután 5 órakor is tart előadást. Az együttes élén Rajna Alizt kell említeni, ezt az egyéni humoros komikát, de itt lesz a nagyszerű Szász Illa előadó, a szép és tehetséges Lengyel Gizi, Boross Géza, akinek már megjelenése is kacajt fakaszt, azután Gárdonyi Lajos, akinek humoros humor a magyar vígjátékok főerőssége, Herczegh Jenő, a Hacsek-tréfák hőse, a fanyar humorában is nagyszerű Berki Jóska, meg Fenyő Árpád. A helyárok feltűnő olcsók.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny“ Budapestben a következő újságárusoknál kapható:
A „Hungaria“ nagyszálloda újságárusánál.
A „Carlton“ szálloda újságárusánál.
A Keleti pályaudvar töcsarnokában levő nagy újságbodóban.

A Crisana lett az Északi Liga bajnoka

Kolozsvárról jelentik: A fiatal váradai csapat, a Crisana, páratlan bravúrral hajtott végre, ugyanis a bajnokság megnyerése és a szatmári Olimpia legyőzése után, Kolozsvár félelmetes hírvő csapatát, az Universitárat is legyőzte. A mérkőzést erősen felázott talaju pályán játszották le, amelyen

a Crisana 2:1 (1:0) arányban győzött.

Igaz ugyan, hogy a góljait az U. hibájából érte el, még pedig Bonac és Máthé révén, amire Sepi gólya volt a válasz. Az U. keletre a jobb csapat benyomását, fölényét a 13:2-ös kornerarány is igazolja, de a győzelmet az egyetemi csapat, a puhán játszó csatársora miatt, nem tudta megszerezni. A Crisana legközelebbi ellenfele a ligadöntők során a Mures lesz.

O Az Attila romániai turán. A miskolci Attila egy hónapig tartó turát jelentett be a PLASz illetékes hivatalánál. Az Attila a bejelentés szerint 4 mérkőzést játszik Romániában.

O Kiss Gábor szerződést bontott. A Vasas kiváló játékosa, Kiss Gábor, egyesülete hibájából egyoldalú szerződésbontást kért, amit a PLASz teljesített is. Az ügy előzménye az volt, hogy Debrecenben a Bocskaimérkőzésen Schreiber pofonteremtette Kiss Gábort. A kiváló játékos után két nagy klub érdeklődik.

O Takács az élen. A pesti góllövő lista éllovasa, Takács II., aki eddig bajnoki mérkőzésekben 40 gólt rugott. Második Cseh II., 26 rugott góllal, míg a harmadik helyet Toldi tartja 26 góllal. Auer Ricsi utána következik, ő 19 gólt rugott.

O Grossimlaghaus állapota válságos, a kiváló motorvezető a pesti Szent János kórházban, tifuszmegbetegedés miatt ápolják.

O A Ferencváros századik gólya. A Ferencváros vasárnapról elmaradt bajnoki mérkőzését a III. Ker. FC ellen kedden játszotta le és — mint jelentettük — az összecsapás a bajnok együttes 3:1-es győzelmével ért véget. A mérkőzés nevezetessége az volt, hogy a Ferencváros Toldi révén berugta a bajnoki mérkőzések 100-ik gólját és ezt a rekordot élénk ünnepléssel fogadta a Ferencváros közönsége. A Ferencváros az eddig lejátszott 21 mérkőzésből 102 gólt tudott szerezni, a kapott 17 gól ellenében.

O Kipróbálják a magyar „Csodafutót“. Lukács György, a magyar „Csodafutó“ nagy pont vert fel a sportéletben és most a MASz a BBTE pályán 15 kilométeres távon kipróbálja Lukácsot, akinek ellenfele Galambos, a marathoni bajnok lesz.

Az aradi pártvezérek nyilatkozatai a kormánybukásról és a be- következendő politikai eseményekről

Mindenki előre látta a bukást --- Pop C. István a konverzióról --- Goldis László szerint katonakormány kellene --- A koncentrációs kormányról --- A liberálisok egymaguk is képesek kormányozni --- A nyugdíjasok és tisztviselők címaradtáit illetményeiről

A kormánybukás híre harci riadóként hangzott el Aradon és az egyes pártokban itt is megindultak a tanácskozások, tervezetek. A kerületi pártvezetők közül azok, akik itthon maradtak és nem utaztak a fővárosba az első hírre, izgalommal várják a pártközpontból érkező utasításokat. Harci készenlét áll mindenfelé, mert nem lehet tudni, mikor szólítja sorompóba a híveket a fővárosban tanácskozó pártvezetőség. A nagy izgalom közepette az *Aradi Közlöny* munkatársa felkereste az egyes aradi politikai vezetőket, akiknek véleményét kérdezte meg a jelenlegi szituációra vonatkozólag.

Pop C. István dr.

volt minisztert, a Kamara volt elnökét kerestük fel először. Pop C. István dr.-t éppen uti előkészületek közepette találtuk, a nemzeti-parasztpárt vezére ma délután utazott Bucarestbe, hogy résztvegyen a pártvezetőség tanácskozásain. Elutazása előtt fogadta az *Aradi Közlöny* munkatársát és a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— A bukás előrelátható volt, Iorga Miklós és kormánya éppen eléggé felforgatta az országot. Most a helyzet megoldása Titulescutól függ. Véleményem szerint Titulescu Maniu nélkül nem vállal kormányalakítási megbízást, mert Titulescu a nemzeti-parasztpárt politikájának híve.

— Lehetségesnek tartja Kegyelmes Uram, hogy a liberális és nemzeti-parasztpárt között együttműködés jön létre?

— *Miért ne?* — hangzott a válasz. — Könnyen lehetséges, hogy koncentrációs kormány keretében létrejön az együttműködés. *Mindez azonban Maniu Gyulától függ*, mert az ő szava dönti el a nemzeti-parasztpárt állásfoglalását.

— És a párt álláspontja a konverziós törvény ügyében?

— Mielőtt erre konkrét választ adhatok, *Rist* jelentését kell ismernünk. A kormány megcsinálta a konverziót, az szükséges is volt, de Iorgaék fordítva csinálták. Először a törvényt csinálták meg és azután kezdtek el gondolkodni azon, hogyan teremtsenek hozzá megfelelő anyagi bázist. Csak akkor lett volna szabad életbeléptetni a törvényt, ha megfelelő anyagi fedezettel rendelkezik a kormány. Ez a nemzeti-parasztpárt véleménye. *Nézetem szerint visszavonni ezt a törvényt nem lehet*, mert már teljesen átment a köztudathoz. A végrehajtást azonban az anyagi lehetőséghez képest kell módosítani.

— A tisztviselői fizetések ügye?

— A tisztviselőket ki kell fizetni — felelte határozottan Pop C. István dr. — és erre csak külföldi kölcsön útján lehet fedezetet találni. Meggyőződésem, hogy ezt a kölcsönt a nemzeti-parasztpárt meg tudja csinálni. S ha rákerül a sor, meg is fogja csinálni.

— Többet evelőre nem mondhatok — fejezte be nyilatkozatát Pop C. István dr. — Néhány nap múlva hazaérkezem a fővárosból és akkor többet tudok már. Most azért utazom, hogy informálódjak a helyzetről.

Goldis László

Az aktuális politikai kérdésekre vonatkozólag beszélgetést folytattunk a belpolitikai élet egyik markáns egyéniségevel, *Goldis Lászlóval* is, aki gyengékedése miatt már hazamosabb ideje nem vesz aktív részt az ország sorsának irányításában. A kormányváltással és a várható eseményekkel szorosban összefüggő helyzetről *Goldis László* a következőket mondotta:

— Közel két éve élek teljesen visszavonultan a politikai élettől és így tulajdonképpen nem is szabad jóslatokba bocsájtkoznom. Tagadhatatlan, hogy a politikai helyzet rendkívül súlyos és rendkívüli körülményeket igényel, hogy meg lehessen találni a kivezető és helyes utat.

— Az erőviszonyokat éppen távollétem miatt nem ismerem kellően. Kellene ugyebár beszélnem Öfelségével, azután a különböző pártvezérekkel, hogy a mai helyzetről teljesen tiszta képet tudjak alkotni. Lehet, hogy célravezető lenne egy úgynevezett *katonakormány* alakítása, amely a nehéz időkön keresztül vezetné az országot. Lehet azonban, hogy a pártvezérekkel történt tanácskozások alkalmával a király talál olyan megoldást, amely ennél is megfelelőbb lesz. Mindenesetre megállapítható, hogy Titulescu kísérletezésétől kell a legkevesebbet várni, mert amint már két ízben nem sikerült neki a kormányalakítás, úgy nem fog most harmadszorra sem.

Moldovan Silvius dr.,

Arad megye volt prefektusa, jelenleg az új Goga-párt egyik vezető-egyénisége az alábbiakban foglalta össze az *Aradi Közlöny* felkérésére véleményét a kormányutódlás kérdéséről:

— A legelső kérdés az — mondotta *Moldovan dr.* — hogy Titulescu valóban kapott-e felszólítást az uralkodótól a kabinetalakításra? Ha kapott, úgy ennek a felszólításnak *minden bizonnyal eleget is fog tenni*. Én hiszek benne, hogy ami nem sikerült az elmúlt év őszén, az sikerülni fog a jelen helyzetben és akkor egy koncentrációs kormány, amelyben minden párt súlyának megfelelő módon nyer cselekvési szabadságot, elsősorban is kiutalhatja a tisztviselők és nyugdíjasok hátralékos, egy teljes fél-évre visszamenő követeléseit. Az bizonyos — fejezte be nyilatkozatát *Moldovan Silvius dr.* — hogy sem hivatalnokkormány, sem katonakormány nem hozhat megoldást ebben a kormányválságban, amelyből a kibontakozás folyamata akkor kezdődhetik meg csupán, ha Titulescu megkezdheti a tárgyalásait Bucuresztiben. A közeli napok eseményei kérdéseinkre mindenesetre megadják majd a választ.

Marsieu Iustin dr.,

Arad megye volt prefektusa a nemzeti-parasztpárti kormány alatt, munkatársunk kérdésére az alábbi érdekes nyilatkozatot adta:

— A jelenlegi válságot — mondotta — szerintem csakis egy nemzetgazdász oldhatja meg. Az ország kormányzati válsága csak negyven százalékban gyökeredzik a mi viszonyainkban: 60 százalékban a világ gazdasági és pénzügyi krízisével függ össze. A mi gazdasági helyzetünkben véleményem szerint eredményes javulást lehetne elérni akkor, ha a kormányzat gyengéje nem a politikusok, hanem a nemzetgazdászok kezébe jutna és ezek a férfiak minden klikken és gazdasági érdekeltségen felülemelkedve új és elfogulatlan módon részre nem hajló adózási politikába kezdenének. Az ország — mondotta *Marsieu dr.* — óriási gazdasági erőforrásokkal rendelkezik, de a közteherviselés kötelezettségéből épp úgy ki kell hogy vegye az őt megillető részét a cukorkartell, a papirkartell, a posztókartell, a szénkartell, a fakartell, a cementkartell és a petroleum-kartell, amelyekből milliárdok folyhatnának be az államkasszába, mint ahogy kivette eddig részét az adózásból az állami tisztviselő, a nyugdíjas, a kereskedő vagy más egyéb kispolgára az országnak.

— Véleményem szerint — mondotta *Mar-*

Hasznos tudni,
hogy sokféle betegségeknek vehetjük elejét,
ha **Schmidthauer**
Igmandi
keserűvizével, eltávolítjuk a gyomor és belekben rejtőző és kórokat okozó baktériumokat.
Utastás minden palackhoz mellékelve!
Kapható mindenütt!

sieu Iustin dr. — a tisztviselők és nyugdíjasok hátralékos fizetésének problémája nem olyan nagy kérdés, mint ahogyan azt pertraktálják. Ugy vélem, másfél milliárd lejrel ezt a fontos problémát feltétlenül meg lehet oldani. Minden csakis azon a kérdésen mulik, hogy az *adót egyformán mértékkel vessék ki mindenkire és egyformán hajtsák is be mindenkitől*. Né forduljon elő továbbra is az az eset, hogy az ország egyes helyein a kivett adóknak 80—85 százalékát hajtsák be, más helyeken azonban még a felét se. Ennek a kérdésnek a rendezése különben világviszonylatban is szükséges, mert ez a helyzet nemcsak nálunk van így; hanem a többi külföldi országokban is, ahol ugyancsak az állami adórendszer működése nem elég precíz és nem eléggé egyforma.

Ezután *Marsieu dr.* arról beszélt, hogy a világháboruban résztvevő generáció pszichozisa termelte ki az ilyen állapotokat. Az emberek nem tudtak visszazökkenni a normális munka és kötelességtudás vállalásába. — Amíg ez a generáció ki nem pusztul — fejezte be feltűnésteltető nyilatkozatát *Marsieu Iustin dr.* — addig ez az erkölcsi krízis tartani fog, minden következményével együtt.

Ursu János dr.

városi interimár-bizottsági alelnök, a liberális-párt képviselője az *Aradi Közlöny* munkatársának felkérésére a következőkben fejtette ki magánvéleményét a jelenlegi belpolitikai helyzetről:

— Ma még senki sem tudhat semmi bizonyosat arról, — mondotta *Ursu dr.* — hogy hogyan fog kialakulni az ország új kormányának képe. Nem hiszem, hogy Titulescu londoni követünknek is sikerülhetne egy koncentrációs kabinet alakításával megvalósítania mindazt, ami még a Iorga-kormány megalakulása előtt sem sikerült neki. Mindazonáltal semmi sincsen kizárva és lehet, hogy az ország pénzügyi, gazdasági helyzete azóta több belátásra birták a koalícióba meghívandó pártok vezetéséig.

— Ami egy koncentrációs kabinet megalakulásának lehetőségeit illeti — folytatta *Ursu dr.* — nem tartom lehetségesnek a máris kolportált *Goga—Duca—Vajda* vagy *Maniu—Filipescu—Lupu*-féle kombinációt. Igaz ugyan, hogy a koncentrációra tudomásom szerint a nemzeti-parasztpártban meg van a kellő hajlandóság, de ez még nem elégséges annak megszilárdítására. Én eléggé erősnek tudom a liberális-pártot anyagilag is arra, hogy egymaga megoldja a jelenlegi, elsősorban is gazdasági problémákat. Nem lehet kétséges, — jelentette ki — hogy legelső sorban is a hátralékos tisztviselői fizetéseket és nyugdíjilletményeket kell azonnal folyósítania az új kormánynak, akármilyen is legyen az, hogy a belső hitelkrízis ezáltal egyhűlést találjon, új pénz kerüljön a kereskedelmi élet vérkeringésébe és felszabaduljanak a lethargiába döntött, pénz nélküli lateiner-osztályok. *Duca* volt miniszter ut telt is olyan kijelentéseket, amelyekben ennek a vitathatatlan kötelességnek sürgősségét hangsúlyozta és vállalta, hogy a párt uralomra jutása esetén ezt elsősorban is rendezi. Meg fogjuk látni, milyen arányokban fog kibontakozni a kormánykrízis megoldása és ennek megfelelőképpen milyen szerepet fog nyerni a koncentrációban résztvevő pártok mindegyike a kérdések megoldásában.

**A kereskedelmi tartozások
bírói felszámolásáról szóló
törvény magyarázata**

Dr. Várady Ödön és
Gáspár Gyula fordításában

megjelent

teljes magyar szöveggel.

Ara 30.— lej.

Kapható az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalában

Amerikai örökség elsikkasztásával vádolnak egy aradmegyei jegyzőt

Különös csalási és sikkasztási ügy az aradi törvényszék előtt — Hogyan lett a 214 ezer lejből 40 ezer lej — Amikor a primár nevét hamisítják —

Különös csalási és sikkasztási ügyben kezdte meg a mai nap folyamán a kihallgatásokat Ludosan Miklós vizsgálóbíró. A feljelentést Crista Sándor halmagei lakos adta közje ellen és annak adatai szerint a jegyző közje ellen és annak adatai szerint a jegyző több, mint 100 ezer lejjel károsította meg az idősebb gazdálkodót és családját. A feljelentés előzményei a következők:

Az elmúlt év nyarán Crista Sándor részére a bucuresti-i amerikai konzulátus után 214 ezer lej érkezett, amelyet egyik Amerikában elhalt rokona hagyott reá örökségként. Az összeget a konzulátus a Marmorosch bank után utalta át Crista címére és az erre vonatkozó értesítést a bank a községi jegyző útján akarta kikézbessíteni Crista Sándornak. Az értesítéshez egyben a bank azt az utasítást küldötte ki a községi jegyzőnek, hogy az örökös személyazonosságát a község primárjával igazoltassa.

Puticiu Sándor jegyzőnek a csekről szóló értesítés szolgáltatja az ötletet ahhoz, hogy 100 ezer lejt kenessen az örökségen. Felhívatta a község házára Crista Sándort és fiát, akiknek tudomására adta, hogy örökölték Amerikából és a 114 ezer lejt — tehát a bank értesítésében szereplő összegnél 100 ezer lejjel kevesebbet — a Marmorosch bank aradi fiókjánál vehetik fel. A hír közlése után pedig megállapodott a fiatal Cristával, hogy a bank által kívánt igazolásra Vasi Tódor primár nevét írja alá. A fiatal Crista bele is ment a jegyző ajánlatába, aláírta az igazolást, amely-

ért Puticiu Sándor bizonyos haszonzésesedést ígért.

Crista Sándor a fiával és Puticiu Sándor jegyzővel jelentek meg ezután a aradi bankfióknál, ahol a bank által újabb igazolást kívántak, amelyet Vasi Tódor primár nevében ismét a fiatal Crista írt alá. Miután a formalitásokat elintézték, Puticiu az öreg Cristának 40 ezer lejt fizetett ki.

Néhány héttel később tudta csak meg az idősebb gazdálkodó, hogy tulajdonképpen 214 ezer lejt kellett volna kapnia. Felszólította a jegyzőt, hogy a különbözetet fizesse ki számára és midőn látta, hogy Puticiu Sándor erre nem hajlandó, meglette ellene a bűnvádi feljelentést. Az ügyészség vádirata alapján Ludosan Miklós vizsgálóbíró ma hallgatta ki Puticiu Sándort, valamint a feljelentő gazdát, aki több tanút jelentett be és ezeknek kihallgatására Ludosan vizsgálóbíró újabb határidőt tűzött ki.

Csuz Rheuma
VATA DE JOS (ALVACZA)
kénés és szénsavas hőgyógyfürdő
Erdély legolcsóbb gyógytelepe.
50%-os vasuti kedvezmény.
Teljes pensio: Háromszori étkezés és lakás naponta és személyenként Lei 120.—
Állandó zene, kitűnő pormentes hegyi levegő, orvosi felügyelet, elsőrendű konyha.
Prospektust azonnal küld az Igazgatóság.
Köszvény Női bajok

A „Busuló Arad” szobrát elszállították eredeti helyéről

Mi történik Arad védelmezőinek tömegsírjával?

Az aradi Kulturpalota igazgatósága ma szállította be eredeti helyéről Aradváros egyik kiemelkedő szépségű, de már sokak által elfelejtett műemlékét, Aradi Zsigmond szobrászművész alkotását, amely „A busuló Arad” címen volt egykor közismeretes. Amint emlékeztet, Aradváros interimár-bizottsága még ez év tavaszán határozatilag mondotta ki, hogy a pusztuló aradi műemléket megmenti a további romlástól és méltó keretek között fogja felállítani a Kulturpalotában vagy a palotát környező parkok egyikében. Ennek a határozatnak végrehajtására került sor most és a műemlék elszállítási munkálatait Nichi Lázár dr. kulturpalotai igazgató személyes ellenőrzése mellett hajtották végre.

A szobormű elszállításával kapcsolatosan egy másik probléma is előtérbe került. A busuló Arad-szobor ugyanis egy hősi halált halt katonai tömegsír felett emelkedett: annak a 85 katonának hamvai felett, akik 1849 február 8-án Mikola Bertalan hadnagy vezetésével mellettek el Aradváros védelmezésében. A város most, hogy az emlékmű elszállításra került, parcelláztatni akarja az üresen maradó területet tisztviselői és árvizkárosult-házhegyek számára. Az akció visszatetszést kelt Aradváros polgárságának kisebbségi és többségi körében egyaránt, mert ez azt jelenti, hogy a városvezetés meg akarja semmisíteni Arad egykori hősi védelmezőinek síremlékét. Reméljük, hogy sikerült egy olyan megoldást találni, amely nem fogja sérteni Aradváros lakosságának kegyeletes érzéseit, egyben pedig nem ütközik a tisztviselők és árvizkárosultak érdekeibe sem, mert nem feltétlenül szükséges, hogy éppen a hősi halottak tömegsírja fölé kerüljön egy lakóház, vagy gazdasági épület,

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

V E G E L A D Á S

ÜZLET

ATHELYEZVE

MERCANTIL

Arad, Piața Avram Iancu 21. (Szabadság-ter) Színházzal szemben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

„Muzeumba kell tenni a konverzió torzszülött törvényét”

A konverziós törvény visszavonása csak előnyt jelentene a parasztságnak — Mi a megoldás a konverziós törvény következményeinek megállítására — Néhány szó a konverzió és a konfuzió kormányáról

Egy aradi pénzügyi szaktekintély feltűnéstkelő nyilatkozata

Azon sulyos pontok között, amelyeket Charles Rist jegyzéke magában foglal és amelyek a kormány bukását jórészt előidézték, egyik legélesebb rész kétségtelenül a mezőgazdasági adósságok konverziója ellen való tiltakozás, mint amely megrontotta az ország közhitét, veszélyezteti a lej stabilizációját és lehetetlenné teszi, hogy Románia külföldön kölcsönt kapjon. A kormány bukásával kapcsolatosan felmerül az a kérdés: *lehetséges-e, elképzelhető-e ezek után a már életbeléptetett konverziós törvénynek visszavonása vagy felfüggesztése?*

Ebben az ügyben kérdést intéztünk egy aradi vezető pénzügyi szakemberhez, aki a következő érdekes nyilatkozatot tette munkatársunk előtt:

— Szentelt és életbeléptetett törvénynek a visszavonása, még mielőtt az alkalmazást nyert volna, más időkben elképzelhetetlen, veszedelmes precedentst jelentő esemény lett volna. Ma azonban azért élünk rendkívüli időkben, hogy ez is megtörténhessen, ha azt a párancsoló szükség kívánja. Ha voltak törvények, mint például a szesz-törvény, amelyet két év után vontak vissza, mert kiderült, hogy az országra káros, akkor a konverziós javaslatot két hónap után vissza lehet vonni, míhelyt az ellen a külföld — amelynek pénzügyi barátságára rá vagyunk utalva — demarsot intézett.

A konverzió nem okozott a parasztnak örömet

— De vajon — vetik ez ellen a legkomolyabb argumentumot — nem okozta-e forradalmat a parasztnak között, ha a konverziót visszavonánk? A felelet egyszerű. A konverzió nem okozott a parasztnak között örömrivalgást. Egyetlen hálairáról, köszönő táviratról, ünnepi népgyűlésről sem hallottunk, amely a mezőgazdasági konverzió ellen visszhangja lett volna, pedig a lorga-kormány ezt bizonyára kérésre tette volna. Maguk a prefektusok és más hatósági személyek, akiknek a kormány utasítást adott arra, hogy a nép közé menjenek és felvilágosítsák őket a konverzió áldásairól, nem tudtak feljüngő, de még csak meglehetően hangulatból sem számot adni. Az eladósodott parasztnak helyzetén segíteni kellett, de kiderült, hogy a konverziós törvény ezt a segélynyújtást nem oldotta meg, a parasztnak új pénzügyi forráshoz nem juttatta, hitelét tönkre tette, de tönkretette vele együtt azt a másik falusi parasztnak is, akinek a falusi bankban betéte volt. Ilyen rosszul sikerült, kedvezőtlenül fogadott, meg nem értett törvénynek a visszavonása nem okozhat forradalmat. Csak akkor kellene ettől tartani, ha a törvény visszavonása megnyitná a perlesek zsilipjét és ráudítaná az eladósodott parasztnak ezeket a perleket. Erről természetesen szó sem lehet. A konverziós javaslat tárgyalása alatt maguk az érdekeltek bankok kérték, hogy adasson a kormánynak a parasztnak adósságokra két évi moratóriumot, amely alatt a kölcsönök után minimális, 4—6 százalékos kamat lenne fizetendő és amely idő alatt a bankok méltányos és betartható megállapodást hozhatnának létre az arral szorított adósságokkal s amely idő alatt természetesen ingatlanokat nem lehetne elárverezni.

A megoldás tehát az lehetne, hogy a konverziós törvényt ilyen két évi agrár-moratóriummal elhalasztják vagy felfüggesztik.

— Ez annál is inkább indokolt lenne, mert azt a millió ügyet, amely a konverziós törvény által a bíróságok elintézésére hárul, az összes romániai bíróságok előreláthatólag három-négy év alatt sem tudnák elintézeni, még akkor sem, ha ez alatt minden más ügyet szüneteltetnének.

— A parasztnak tehát nem veszt semmit, sőt örömet, ha nem kényszerítik őt a bíróságok és más hatóságok előszobájában való ácsorgásra, hanem elveszik a feje felől a veszedelmet, hogy a földjét elköttyavetyélik és módot adnak arra, hogy hitelezőivel megállapodjék. A hitelezők részéről is most már bizonyára több engedékenység mutatkozik, mint — teszem fel — egy év előtt. Csak arra az esetre kellene törvényt alkotni arra nézve, hogy a bíróság döntsön, ha a moratórium ideje alatt az emített megegyezés nem jönne létre. A bíróság pedig csupán az arra igazán ráutaltak részére adjon utat az engedményekre és ne tegye lehetővé, hogy — aminek sajnos máris jeleit látjuk — egyesek konjunkturát csináljanak a konverzióból.

— Az utolsó kérdés, hogy vajon a korona presztizse nem szenvedne-e a törvény visszavonása vagy felfüggesztése által? A korona felelős kormány tanácsára és előterjesztésére cselekszik. Ha a lorga-kormány egyéb balkezü dolgai mellett egy rossz konverziós törvényhez szerezte meg az uralkodó hozzájárulását, akkor ennek egy konzekvenciája van, — ami meg is történt — hogy: ezt a kormányt menesztik. Ha egy más kormány ezt a torzszülött törvényt — melynek utánzására egyetlen hasonlóan eladósodott agrár-országban nem gondolnának — a muzeumba teszi és helyette úgy oldja meg a parasztnak helyzetét, hogy az a parasztnak egyelőre megnyugvást, biztosabb szanálásokat reményét nyújtja és nem okozza más ezer egzisztencia tönkretételét, az ország hitelének kompromittálását, akkor ez a kormány — a konszolidáció kormánya — sokkal több szolgálatot fog tenni a korona presztizsének, mint az, amelyet az utókor a konverzió és a — konfuzió kormánynak fog nevezni.

— A román-osztrák clearing létrehozására irányult tárgyalások holnapra jutottak. A tárgyalások folyamán a román kormány képviselői minden lehetőséget elkövettek, hogy megtartsák az osztrák piacot a román árucikkek részére, az osztrák delegátusok azonban változatlanul kitartottak eredeti merev álláspontjuk mellett. Az osztrák delegátusok ugyanis kijelentették, hogy nem tudják meghatározni a pontos időt, amikor a Romániából Ausztriába exportált árukat kifizetik. — Itt említhetjük meg azt is, hogy a lemondott kormány tárgyalásokat kezdett a Magyar Nemzeti Export Intézet képviselőivel is, akikkel a román-magyar kereskedelmi szerződés, valamint a román-magyar clearing-egyezmény megvalósításának lehetőségéről folytattak megbeszéléseket. A lemondott kereskedelemügyi miniszter a magyar kiküldöttek fogadása után hosszabban tárgyalt Von Schulenburg bucuresti-i német követtel a német-román preferenciális kereskedelmi szerződés életbeléptetéséről.

Tilos az engedély nélküli halászat

A halászati engedélyek kérvényezése

Érdekes rendelet érkezett ma le Aradra a földművelésügyi minisztériumtól. A rendelet értelmében június elsejétől kezdődőleg az ország egész területén tilos az engedély nélküli halászat és aki a rendelkezésben megjelölt időponttól halászni akar, köteles halászati engedélyt kiváltani. A rendelet értelmében ötféle halászati engedély adható ki, amelyek közül az aradiakat csak kettő érdekli. Az, amely a folyóvízi és az állóvízi halászatra vonatkozik. Az engedélyek árát két összegben állapította meg a minisztérium. Mindazok a halászok, akik valamely egyesületnek tagjai, 150 lej kötelesek az engedély megváltása fejében fizetni. Ezzel szemben a magánosok részére kiadott engedély ára 300 leiben van megállapítva.

Mindazok a halászok, akik valamely egyesület tagjai, kollektíve kérhetik az engedély kiadását, a kérvényhez azonban az egyesület vezetősége köteles becsatolni a törvényszéknek azt a végzést, amellyel a kérelmező egyesület jogi személyiségét ismerik el. A kérvényeket a vadászati felügyelőség utján kell kérelmezni és azokat oda is kell benyújtani.

— Orosz-amerikai tárgyalások, Newyorkból jelentik: Arnott, az európa-amerikai petroleum-csoport vezetője kijelentette, hogy az oroszokkal folytatott tárgyalások kedvezően haladnak előre. Az oroszoktól 10 éven keresztül évi 65.000.000 dollár értékű export-nyersolajat vesznek át, mely mennyiség esetleg még emelkedhet is, ha a kereslet javul.

— A francia kölcsönkibocsátások, Párisból jelentik: Franciaországban a kölcsönkibocsátások az első negyedben mindössze 1.5 milliárd frankot tettek ki a múlt évi 6 milliárddal szemben.

— Német-országi vámcsökkentés. Berlinből jelentik: Németország és Oroszország aláírták a vámtarifaszerződést, mely június 10-én — még a ratifikálás előtt — ideiglenesen életbe lép.

OLCSÓBB LETT A SELYEMHARISNYA!

„Adesgo“ gyártmányu harisnyánk árát lényegesen csökkentettük. Függőresek, függőrepek és függőrepek nagy választékban, legújabb minták, olcsó árak.

Juliette

kötöttárak szaküzlete Neuman-palota

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 2.

Bucuresti. 13. Gramofon. 14. Gramofon. 18. Dinicu-zenekar: Könnyű és román zene. 19.10. Dinicu-zenekar. 20.40. Gramofon. 21. Szimfonikus hangverseny. Brunetti vezénylet. 22. Alfano: Elina, román szvit. — Budapest I. 11.15. A Szervánszky-szalonzenekar hangversenye. 2. Déli harangszó. 2.05. A rádió házikvintettjének hangversenye. 6. B. Czeke Vilma meséi. 7.30. Hangverseny. 9. Angol nyelvtanítás. 9.30. Magyar Irme és cigányzenekezenek hangversenye. 10.30. Szimfonikusadás a Studióból. „Dalok a kalapács“. Életkép 3 felvonásban. Irta: Szalay László. Utána: 12.20. His Masters's Voice gramofonhangverseny. Budapest II. 7—7.30. Columbia gramofonhangverseny. — Bécs. 13.30. Cerdá-zenekar. 14.40. Belmas Xenia gramofonlemez. 17.30. Engel Kurt zongoraművész Chopin-műveket játszik. 19. Getzer-zenekar. 21.40. Gaudriot-jazz Medina Darlo énekével. 23.10. Bécsi szimfonikusok. Utána: Wacek-zenekar. Belgrád. 12.40. Örsékváltás. 14.05. Rádiózenekar. 18. Gramofon. 19. Rádiózenekar. Operettársulat. 21.30. Erkl Rudolf énekes. Utána: Vendégloki zene. — Berlin. 18.50.

Finn hangverseny. 19.15. Brahms: Magyar táncok. 20.30. Szórakoztató zene. 23.05. Wagner: Tannhäuser című operájának II. és III. felvonása. Majd: Tánczene. Brüm. 14.30. Rádiózenekar. 21.20. Balalajka. 22.30. Esti zene. — Kassa. 13.30. Hemerka-zenekar. 15.15. Gramofon. 16.30. Rádiózenekar. 20.45. Rádiózenekar. — Langenberg. 19. Szórakoztató zene. 22. Strauss János-hangverseny. Utána: Szórakoztató zene, majd: Kávéházi zene. — Prága. 9.30. Zenés ébresztő. 15.35. Gramofon. 21. Mustan énekesnő. 22. Haydn f-dur vonósnégyesét fűtsza az Ondrziacsok-négyes. 22.30. Népszerű zene. 23.30. Keringők két zongorán. — Róma. 19.30. Énekhangverseny. 19.45. Zenekari hangverseny. 22.45. Arrigo Serato hegedűversenye. — Varsó. 18.40. Gramofon. 19.35. Szólisták hangversenye. 22.15. Könnyű zene. Utána: Tánczene.

PÉNTEK, JUNIUS 3.

Bucaresti. 13. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 19.10. Rádiózenekar. 20.40. Gramofon. 21. Thodrescu hegedű

művész. 21.30. Román vallásos énekek. — Budapest I. 11.15. Hangverseny. 14. Déli harangszó. 14.05. A Városi Színház kamarakórusának hangversenye. 6. Divattudósítás. 7. Harc a nemzeti hadseregért (A mohácsi vész óta a Rákóczi felkelésig.) 7.30. Szalonzenekari hangverseny. 8.30. Gyorsíró tanfolyam. 9. Kuruc dalok. 10.10. A Nemzeti Zenede növendékeinek évszázadi hangversenye. 11. A rádió külügyi negyedőrája. 12. Majd: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 13. A Broadways Boys-zenekar hangversenye. — Bécs. 13.30. Adler négyes. 15.10. Hangosfilm részlet. 17.20. A nyár zenéje. 19.05. Mayer-Aichhorn zenekar. 21.40. Svéd népzene. Az osztrák-svéd capella-kar. 22.30. Bécsi szimfonikusok. 24.10. Tűzfűz Weinger Grete énekesével. — Belgrád. 13. Rádiózenekar. 14.05. Cigányzene. 17.45. Gramofon. 19. Harmonika, 19.30. Gramofon. 21.30. Népdalok. 23.30. Mihailovics Olga zongora és Mihailovics Marija hegedűművészek. 24.50. Cigányzene. — Berlin. 18.30. Tánc. 20.15. Karének. 21.10. Tánc. 23.10.

Schubert: C-dur ötös, 24.20. Strauss J. ritkán hallott művei. — Hellsberg. 18.30. Szórakoztató zene. 21.40. Mozart-hangverseny. — Kassa. 14. Gramofon. 14.30. Rádiózenekar. 15.35. Gramofon. 21.20. Kozina A. zong. művész. — Katowice. 17.45. Gramofon. 19.35. Karének. 22.15. Szimfonikus hangverseny Varsóból. — Oslo. 19. Gramofon. 20.30. Kamarazene. Utána: Humoros négyes. — Prága. 8.15—9.30. Zenés ébresztő. 13. Gramofon. 13.55. Gramofon. 21.45. Majlart: A remete csemettyűje c. operája. Utána: Gramofon. — Róma. 19.30. Vokálhangverseny. 19.45. Zenekari hangverseny. 21.50. Gr. 22.45. Hangverseny. — Svájc Alamen adó. 18. Skandináv zene. 22. Rádiózenekar. 23.45. Helyszíni közv. a selzachi passiójátékról.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díjat szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

"NEM BANJA MEG" levele van Hely, Időitől. Kérem átvenni az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1799

Független aradi uriaszony

ismerettségét keresi uriember. Levelet „Szombaton” jellegre a kiadóhivatalba kér.

HÁZASSÁG.

ARVALEANY vagyok, birtokoscsaládból. Férjhezmennék. Hozományom földbirtok, ház, készpénz. Fényképet, címet, megküldheti NAGY JENŐ, Budapest Rákóczi-ut ötvenhét/b.

ALKALMAZÁS.

KÖZÉPKORU, jómegjelenésű, hosszabb gyakorlatú rendelkező apólonő, állást keres helyben vagy vidékre, esetleg házvezetőnőnek is elmegy. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1795

KERESÜNK egy szerényigényű megbízható borkimérőt. Str. Ep. Clorogariu No. 7. 1797

MINDENES főzőnő kerestetik mielőbbi belépésre Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1800

LAKÁS.

KÉTSZOBÁS uri lakás azonnal kiadó. Str. Numa Pumpiliu 66. (Kassa-ucca) Autobusz-megálló. 1801

800 LEJERT 2 szoba, konyha, július 1-re kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

ÖTSZOBÁS földszinti lakás a belváros központjában, igen jutányos bérért kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1801

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

RÉVAL-LEXIKONT keresek megvételre. Cím a kiadóhivatalban.

ELADÓ oca 50—60 mtrmázsa hereszéna. Cím V. Pécska-ut 175. 1798

KERESÜNK megvételre jókarban lévő használt motorkerékpárt. Frajji Burza vasnagykereskedés. 1802

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19. hárszomszégnél.

EZÜST-TÁRGYAK, márkás porcellánok, intarziás antik szekrények, komódok, vitrinek, festmények, nyest boa, ebédő, háló, szalonberendezések, zongorák, hegedűk, 12-es és 6-os ezüst evőeszközök, tüveg és porcellán servisek, tükrök, paraván, asztalok, székek, könyvszekrények, gramofon, perzsa és gyári szőnyegek, órák, ékszerek, dísz tárgyak, zsurasztal stb. eladók. SALGONE bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

KERESÉK jó írógépet, Batiz tüveket, ezüst tárgyakat, antik és modern butorokat, komplett szobaberendezéseket, dísz tárgyakat, gyári és keleti, valamint helyben készített perzsa szőnyeget, antik márkás porcellánokat, márkás festményeket stb. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

Rhode Island kottló 20 Rhode vagy Leghorn osibével 500. — L., Rhode v. f. Wyandotte tojások 8. — L., Leghorn 5. — L. darabja.

„Camarad” farm Taut, Aradm.

Jégszekrény

kélfajtás, vadonatúj, 1794

rotációs borszivattyú felszereléssel, feltűnő olcsón eladó. Arad, volt Purgly Lajosné-ucca 180. sz.

Művészi kivitelű egészen prima francia hálók
Schwab Rudolf műasztalosnál, Strada Ratiu (v. Sarló-u.) 30.

Ruhák, kabátok festése és vegyítisztítása új gépekkel a legmodernebb technikával legjobban a leggyorsabban
Hoszpodár-nál Arad, Str. Trolescu (volt Teleki-ucca) 13.

NE DOBJA EL

ÉRTEKES TÖRÖTT PORCELLÁNJAIT, GIPSZ FIGURÁIT, vagy ha képeretel hibásak vagy elvannak törve azt jutányosan és szakszertűen megjavítom. Szíves érdeklődést Rudolf Mosse hirdetőbe kérek.

INGATLAN.

ELADÓ adómentes emeletes ház 4 szobás modern lakásokkal. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1803

Nikkelést vállalunk

SZEGFU írógépmechanikus főpostával szemben.

A menyházai nyaralók és kirándulók figyelmébe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a

KAUFMANN-vendéglőt.
Kitűnő házikoszt.

Figyelem! PIROSKY szalonban ujtás! Minden nap

Ondolálás 10 lej | Hámosás 10 lej
Hajvágás 10 lej | Manikűr 10 lej
Uraknak olcsó kiszolgálás.

RÁDIO. Str. Corvin 2. (Hunyadi-u.)

Beraktározást

nagyon olcsón, száraz, betonosított emeletes raktárházunkban olcsón vállalunk. „COMISIO”, Bul. Regele Ferdinand 21. szám.

Felhívás!

Felhívjuk Sajó urat, aki azelőtt Aradon, Piata Avram Ianou (Szabadság-tér) 12. szám alatt lakott, onnan elköltözött és aki néhány hónappal ezelőtt több tárgyat hozott be hozzánk értékesítés végett, hogy saját érdekében, fontos ügyben, haladéktalanul jelentkezék. COMISIO biz. üzlet (uj Neuman-ház, Ford-üzlet mellett.)

ABC

utasok részére:

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú **BRISTOL** szállodában.

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szépszobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi 12 pengőért kaphatja

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Elkéltő otthon! Polgéri árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTELE”.